

Centrālā statistikas pārvalde

2023

23-004-000

Informatīvais apskats

DEMOGRĀFIJA

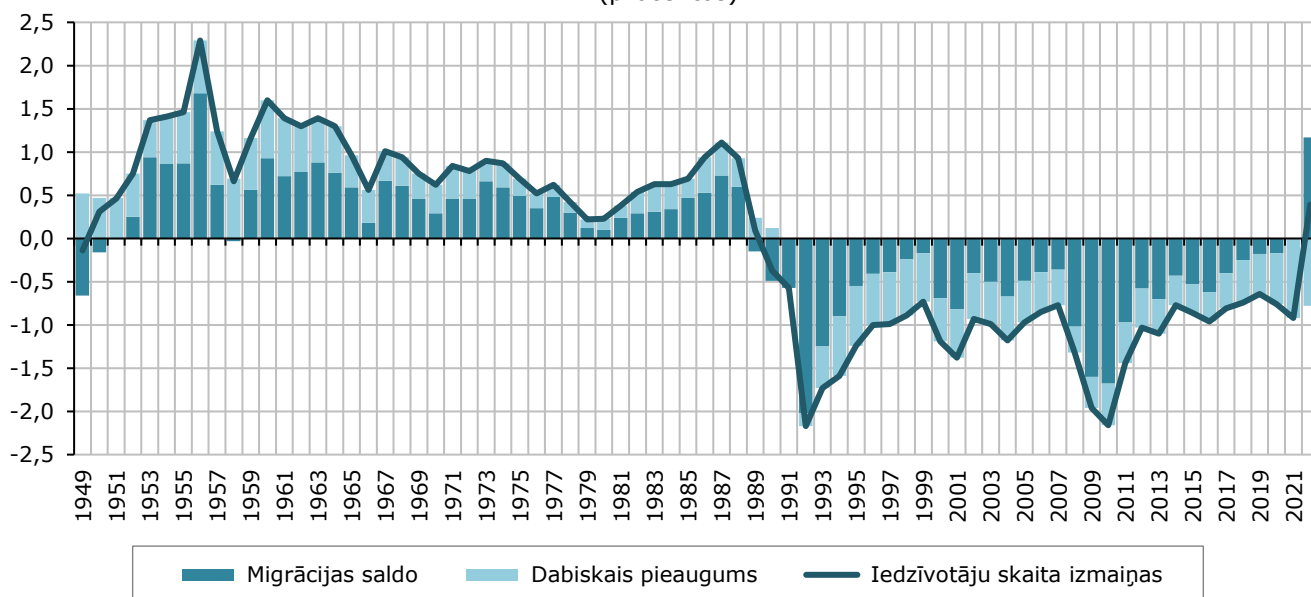
Informatīvajā apskatā apkopoti dati par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu (turpmāk – iedzīvotāju skaits) un tā izmaiņām, iedzīvotāju dzimumu, vecumu un etnisko sastāvu, demogrāfisko slodzi, noslēgtajām un šķirtajām laulībām, dzimstību, mirstību, ilgtermiņa migrāciju un valstisko piederību. Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) apkopotā iedzīvotāju skaita un galveno demogrāfisko rādītāju aprēķina metodoloģija un terminu skaidrojumi pieejami publikācijas beigās. Visi demogrāfijas dati un metadati ir pieejami oficiālās statistikas portālā stat.gov.lv.

1. IEDZĪVOTĀJU SKAITS UN TĀ IZMAIŅAS

2023. gada sākumā Latvijā bija 1 miljons 883 tūkstoši iedzīvotāju. 2022. gadā salīdzinājumā ar gadu iepriekš iedzīvotāju skaits palielinājies par 0,39 %. Iedzīvotāju skaita pieaugums pret iepriekšējo gadu novērots pirmo reizi kopš 1989. gada. Pozitīva migrācijas saldo dēļ pērn iedzīvotāju skaits izmainījās par 1,17 %, ko galvenokārt veido 23,3 tūkst. personu no Ukrainas (turpmāk tekstā – Ukrainas kara bēgļi) ar pagaidu aizsardzības statusu. Mirušo pārsvars pār dzimušo skaitu jeb negatīvs dabiskais pieaugums (-0,78 %) negatīvi ietekmēja iedzīvotāju skaitu.

Salīdzinot ar 1990. gadu, iedzīvotāju skaits Latvijā ir sarucis par 785 tūkstošiem jeb 29,4 %, tajā skaitā migrācijas rezultātā – par 447 tūkstošiem. Lielākais iedzīvotāju skaita samazinājums bija 1992.–1994. gadā (142 tūkstoši), kad Latvijas teritoriju pakāpeniski atstāja PSRS karaspēks, kam līdzī devās arī liela daļa civiliedzīvotāju. Nākamais lielākais iedzīvotāju skaita samazinājums bija finanšu un ekonomiskās krīzes laikā (2008.–2010. gadā) – 117 tūkstoši. Pēdējos gados iedzīvotāju skaits galvenokārt samazinājās negatīva dabiskā pieauguma (mirušo skaitam pārsniedzot dzimušo skaitu) rezultātā.

Iedzīvotāju skaita izmaiņas
(procentos)

2023. gada sākumā lielākā iedzīvotāju daļa – 1 miljons 315 tūkstoši jeb 69,8 % – dzīvoja pilsētās, savukārt 568 tūkstoši jeb 30,2 % – laukos. Rīgas iedzīvotāji (609 tūkstoši) bija 32,4 % no kopējā valsts iedzīvotāju skaita un 46,4 % no visiem pilsētu iedzīvotājiem.

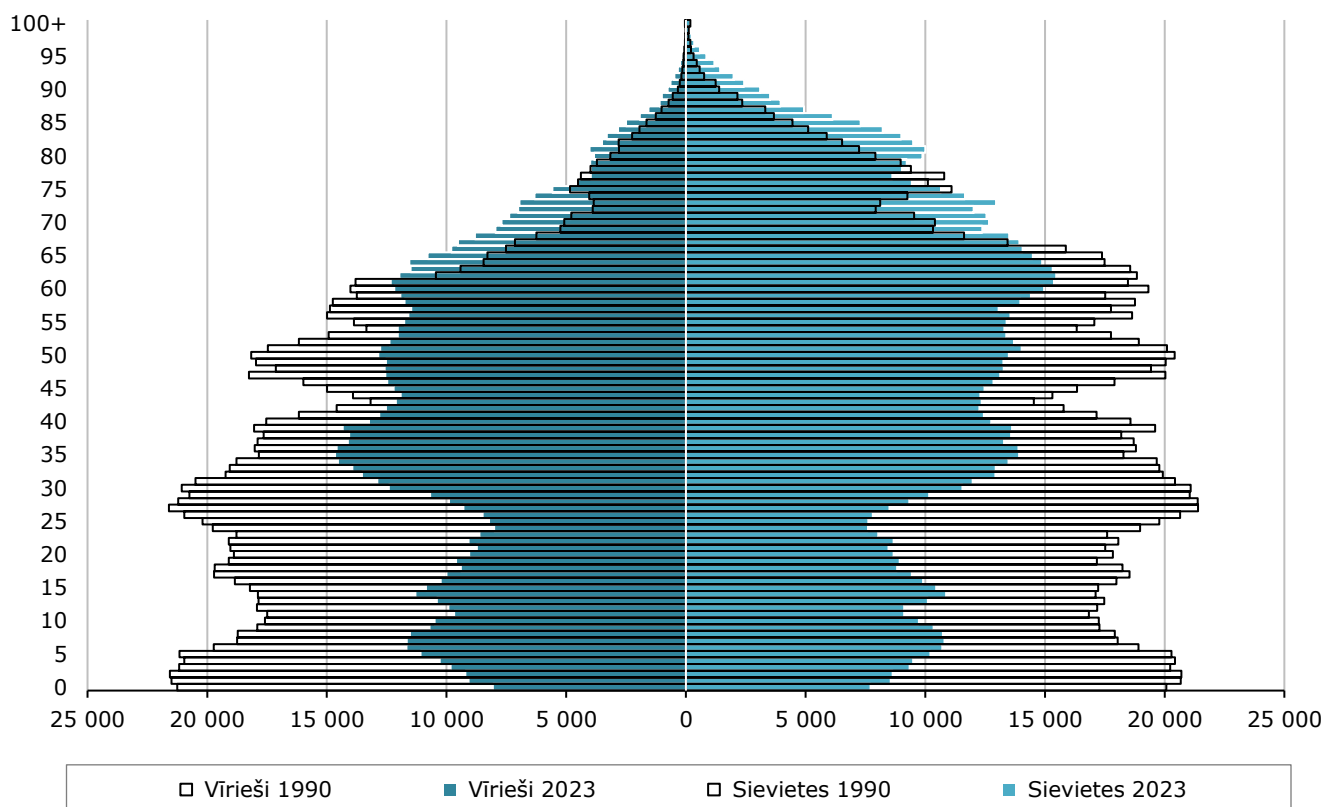
Iedzīvotāju skaita izmaiņas un to ietekmējošie faktori

Gads	Iedzīvotāju skaits gada sākumā	Iedzīvotāju skaita izmaiņas	tai skaitā		iedzīvotāju skaita izmaiņas, %	skaits uz 1 000 iedzīvotāju	
			dabiskā pieauguma rezultātā	starptautiskās migrācijas rezultātā		tai skaitā	
						iedzīvotāju dabiskais pieaugums	migrācijas saldo
1990	2 668 140	-9 979	3 106	-13 085	-0,38	1,1	-4,9
1991	2 658 161	-15 161	-116	-15 045	-0,57	-0,04	-5,7
2001	2 353 384	-32 428	-13 265	-19 163	-1,38	-5,7	-8,2
2011	2 074 605	-29 792	-9 715	-20 077	-1,44	-4,8	-9,7
2020	1 907 675	-14 452	-11 302	-3 150	-0,76	-5,9	-1,7
2021	1 893 223	-17 466	-17 180	-286	-0,92	-9,1	-0,2
2022	1 875 757	7 251	-14 777	22 028	0,39	-7,9	11,7
2023	1 883 008	X	X	X	X	X	X

📖 Oficiālās statistikas portāls [IRS010].

Latvijā, tāpat kā visās pārējās ES valstīs, sieviešu (53,7 %) ir vairāk nekā vīriešu (46,3 %). 2023. gada sākumā Latvijā uz 100 vīriešiem bija 116 sievietes.

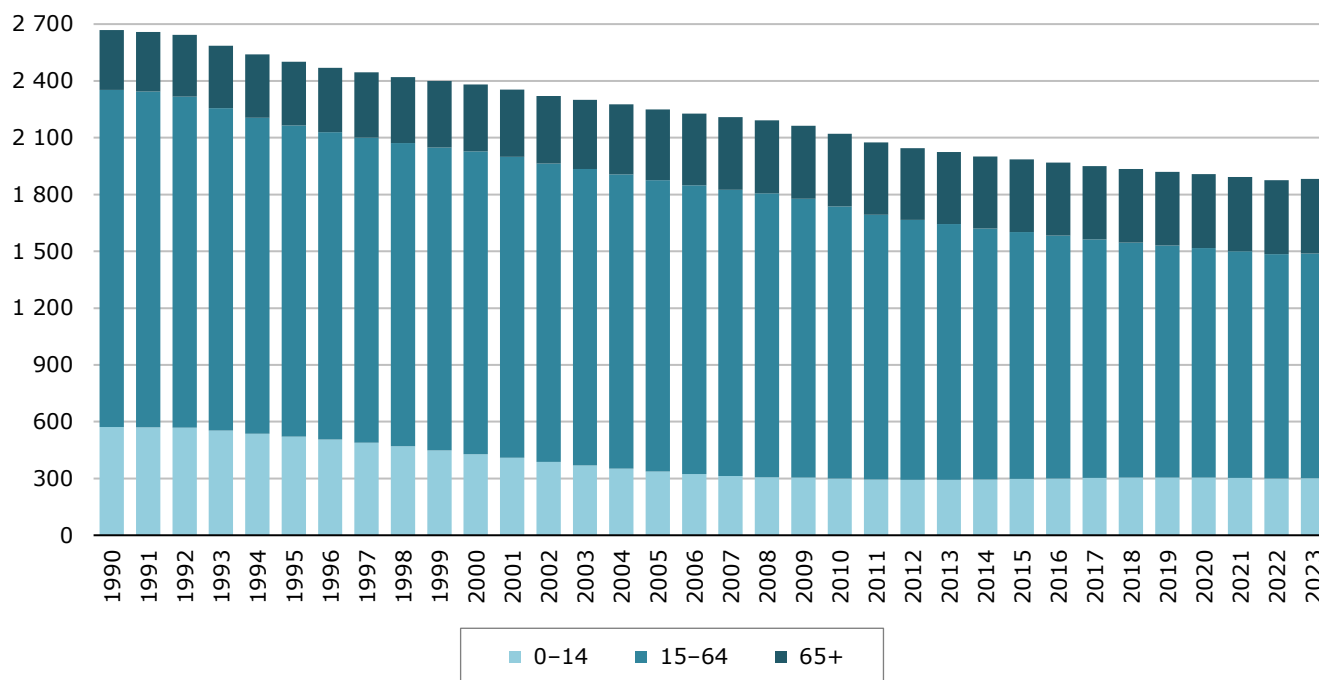
Vīriešu un sieviešu vecuma piramīda Latvijā

📖 Oficiālās statistikas portāls [IRD040 un IRD041].

Iedzīvotāju dabiskā kustība un migrācija ietekmē iedzīvotāju vecumsastāvu. Kopš 2011. gada nedaudz pieaudzis bērnu un pusaudžu (0–14 gadi) īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā. Tas šajā periodā pieaudzis par 5,9 tūkstošiem, iedzīvotāju skaits 15–64 gadu vecumā sarucis par 211,3 tūkstošiem, bet vecumā 65 gadi un vairāk – pieaudzis par vairāk nekā 13,8 tūkstošiem.

Starptautiski pieņemtās galvenās iedzīvotāju vecuma grupas gada sākumā (tūkst.)

Oficiālās statistikas portāls [IRD010 un IRD081].

Iedzīvotāji darbspējas vecuma¹ grupās gada sākumā

Gads	Iedzīvotāju skaits gada sākumā kopā	tai skaitā			Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā, %		
		līdz darbspējas vecumam	darbspējas vecumā	virs darbspējas vecuma	līdz darbspējas vecumam	darbspējas vecumā	virs darbspējas vecuma
1991	2 658 161	605 471	1 500 164	552 526	22,8	56,4	20,8
2001	2 353 384	408 734	1 420 971	523 679	17,4	60,4	22,2
2011	2 074 605	294 543	1 331 325	448 737	14,2	64,2	21,6
2021	1 893 223	302 978	1 171 880	418 365	16,0	61,9	22,1
2022	1 875 757	299 992	1 158 585	417 180	16,0	61,8	22,2
2023	1 883 008	300 477	1 161 181	421 350	16,0	61,7	22,4

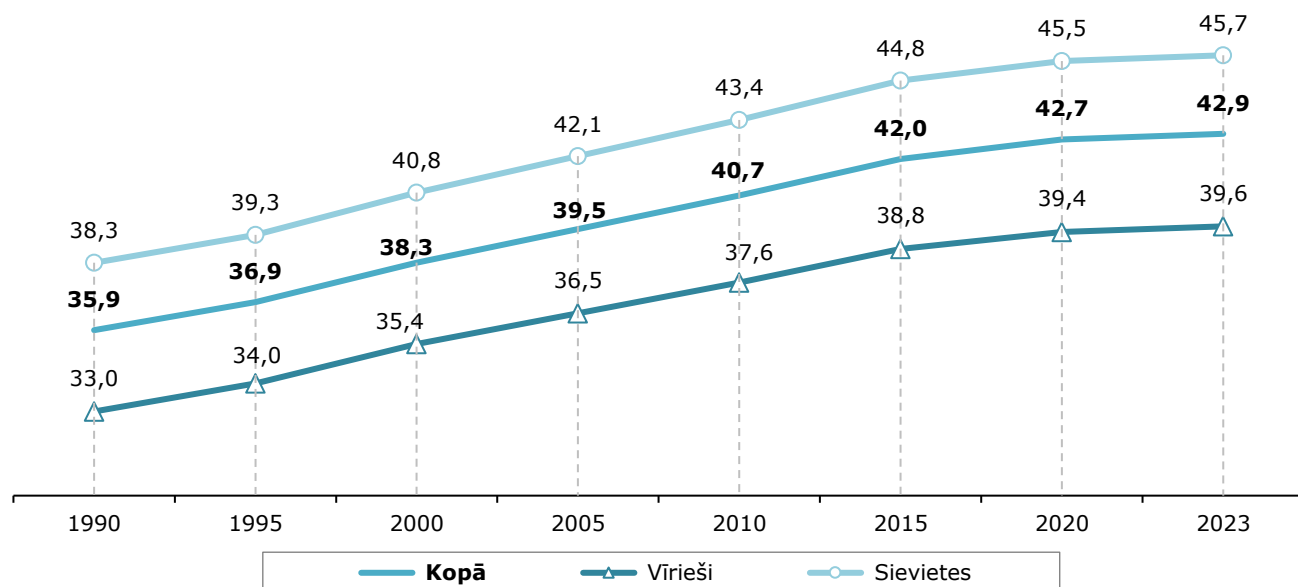
Oficiālās statistikas portāls [IRD010 un IRD081].

Demogrāfiskās slodzes līmenis raksturo proporcionālo sadalījumu starp tiem, kuri ir darbspējas vecumā (15–63 gadi) un ir vai varētu būt ekonomiski aktīvi, un pārējo sabiedrības daļu (bērniem un iedzīvotājiem virs darbspējas vecuma). Kopš 1993. gada virs darbspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir lielāks par bērnu un pusaudžu īpatsvaru, kas nozīmē, ka nākotnē būs mazāks iedzīvotāju skaits darbspējas vecumā un demogrāfiskās slodzes līmenis pieaugs. 2023. gada sākumā uz 1 000 darbspējas vecuma iedzīvotāju bija 363 iedzīvotāji vecumā 64 gadi un vairāk un 259 bērni vecumā līdz 14 gadiem.

Latvijas iedzīvotāju vidējais vecums 2023. gada sākumā bija 42,9 gadi – 39,6 gadi vīriešiem un 45,7 gadi sievietēm. Pierīgas reģionā iedzīvotāji ir jaunāki (vidējais vecums 40,7 gadi), Latgalē – vecāki (45,2 gadi).

¹ Darbspējas vecumu nosaka attiecīgā gada likumdošana. 2023. gada sākumā darbspējas vecums ir 15–63 gadi.

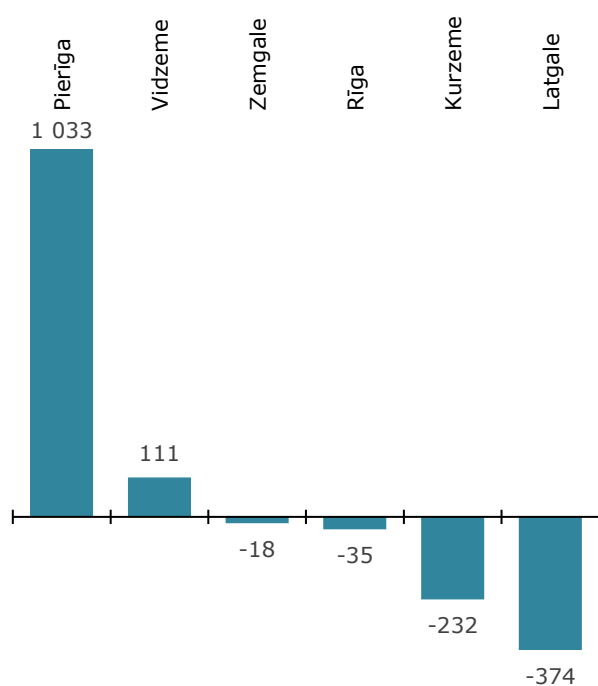
Iedzīvotāju vidējais vecums pēc dzimuma gada sākumā (gadi)

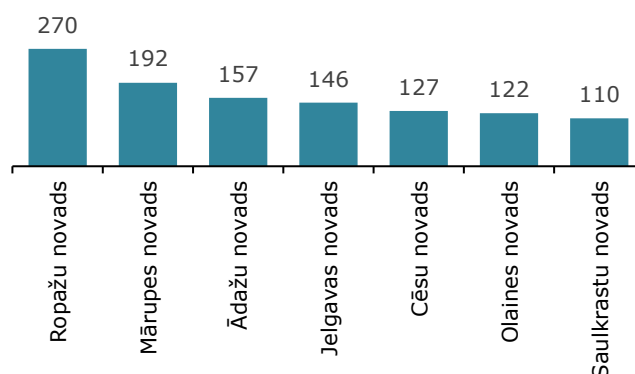
Oficiālās statistikas portāls [IRD030].

2022. gadā bērnu skaits vecumā līdz 14 gadiem pieauga Pierīgā un Vidzemē, taču to īpatsvars reģionu iedzīvotāju kopskaitā gada laikā tikpat kā nemainījās. Lielākais tas bija Pierīgas reģionā (18,8 % no reģiona iedzīvotāju kopskaita), mazākais – Latgales reģionā (13,6 %). Valstspilsētās bērnu īpatsvars svārstījās no 18,2 % Jelgavā līdz 14,6 % Daugavpilī. Visjaunākais bija Mārupes novads (26,6 % no visiem iedzīvotājiem bija bērni vecumā līdz 14 gadiem), bet Krāslavas un Augšdaugavas novadā – attiecīgi tikai 11,0 % un 11,8 %.

Bērnu (0–14 gadi) skaita izmaiņas reģionos 2023. gada sākumā (salīdzinot ar iepriekšējo gadu)

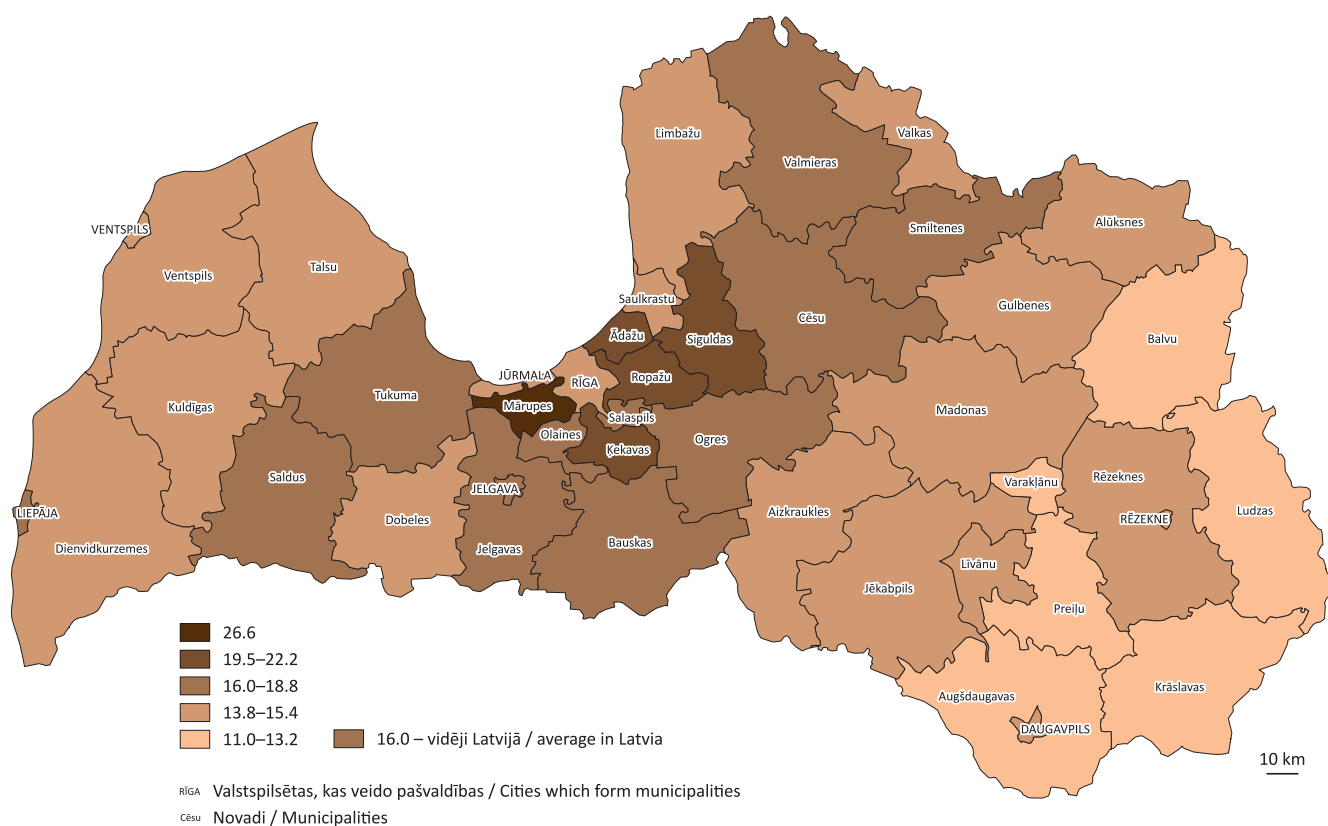

Novadi ar lielāko bērnu (0–14 gadi) skaita pieaugumu 2023. gada sākumā (salīdzinot ar iepriekšējo gadu)

Oficiālās statistikas portāls [IRD041].

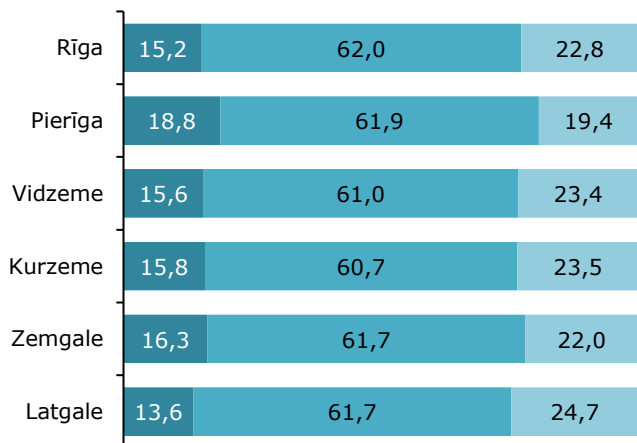
**Bērnu (0–14 gadi) īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā valstspilsētās un novados
2023. gada sākumā
(procentos)**

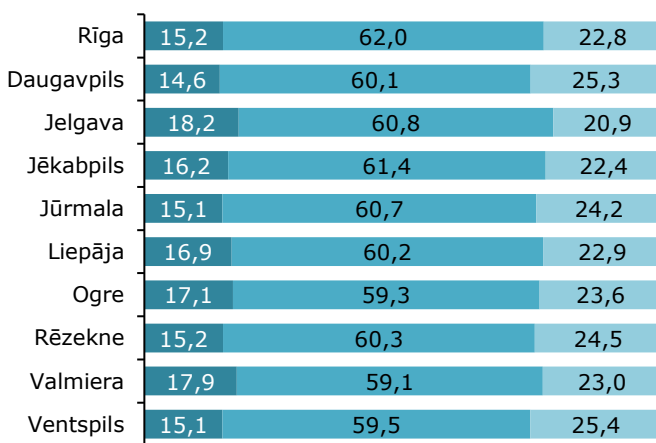
Oficiālās statistikas portāls [IRD041].

Salīdzinot reģionus un valstspilsētas, darbspējas vecuma (15–63 gadi) iedzīvotāju īpatsvars būtiski neatšķiras, bet atšķiras līdz darbspējas (0–14 gadi) un virs darbspējas (64 un vairāk gadi) vecuma iedzīvotāju īpatsvars. 2023. gada sākumā visvairāk virs darbspējas vecuma iedzīvotāju bija Latgalē (gandrīz ceturtdaļa jeb 24,7 % no visiem šī reģiona iedzīvotājiem). Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2023. gada sākumā darbspējas vecuma iedzīvotāju skaits samazinājies Latgalē (par 1,4 %), Kurzēmē (par 0,8 %), Vidzemē (par 0,7 %) un Zemgalē (par 0,5 %), savukārt darbspējas vecumā iedzīvotāju pieaugums vērojams Pierīgā (par 1,8 %) un Rīgas reģionā (par 0,8 %). No valstspilsētām visvairāk līdz darbspējas vecuma iedzīvotāju bija Jelgavā (18,2 %) un Valmierā (17,9 %), vismazāk Daugavpilī – vien 14,6 %.

**Iedzīvotāju galvenās vecuma grupas reģionos
2023. gada sākumā
(procentos)**

**Iedzīvotāju galvenās vecuma grupas
valstspilsētās 2023. gada sākumā
(procentos)**

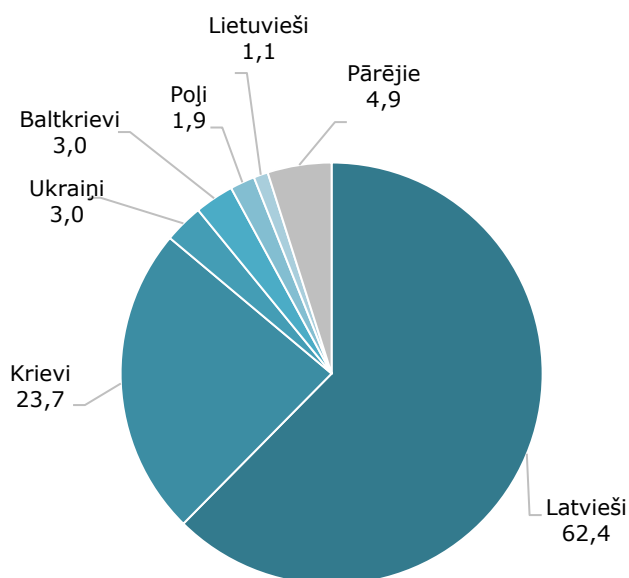

■ Līdz darbspējas vecumam ■ Darbspējas vecumā ■ Virs darbspējas vecuma

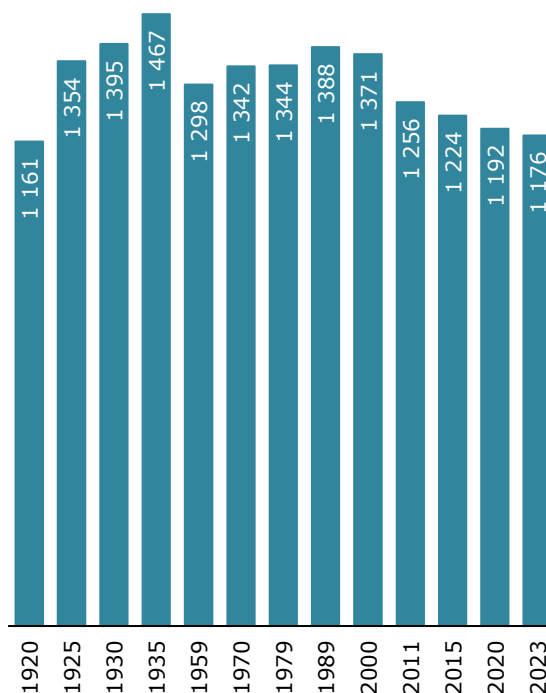
Oficiālās statistikas portāls [IRD010 un IRD081].

2023. gada sākumā Latvijā dzīvoja 1 miljons 176 tūkstoši latviešu, kas bija 62,4 % no iedzīvotāju kopskaita. Otrā lielākā tautība bija krievi (23,7 %), kam sekoja ukraiņi (3,0 %) un baltkrievi (3,0 %).

**Iedzīvotāju etniskais sastāvs
2023. gada sākumā**
(procentos)

**Latviešu skaits
iedzīvotāju kopskaitā**
(tūkst.)

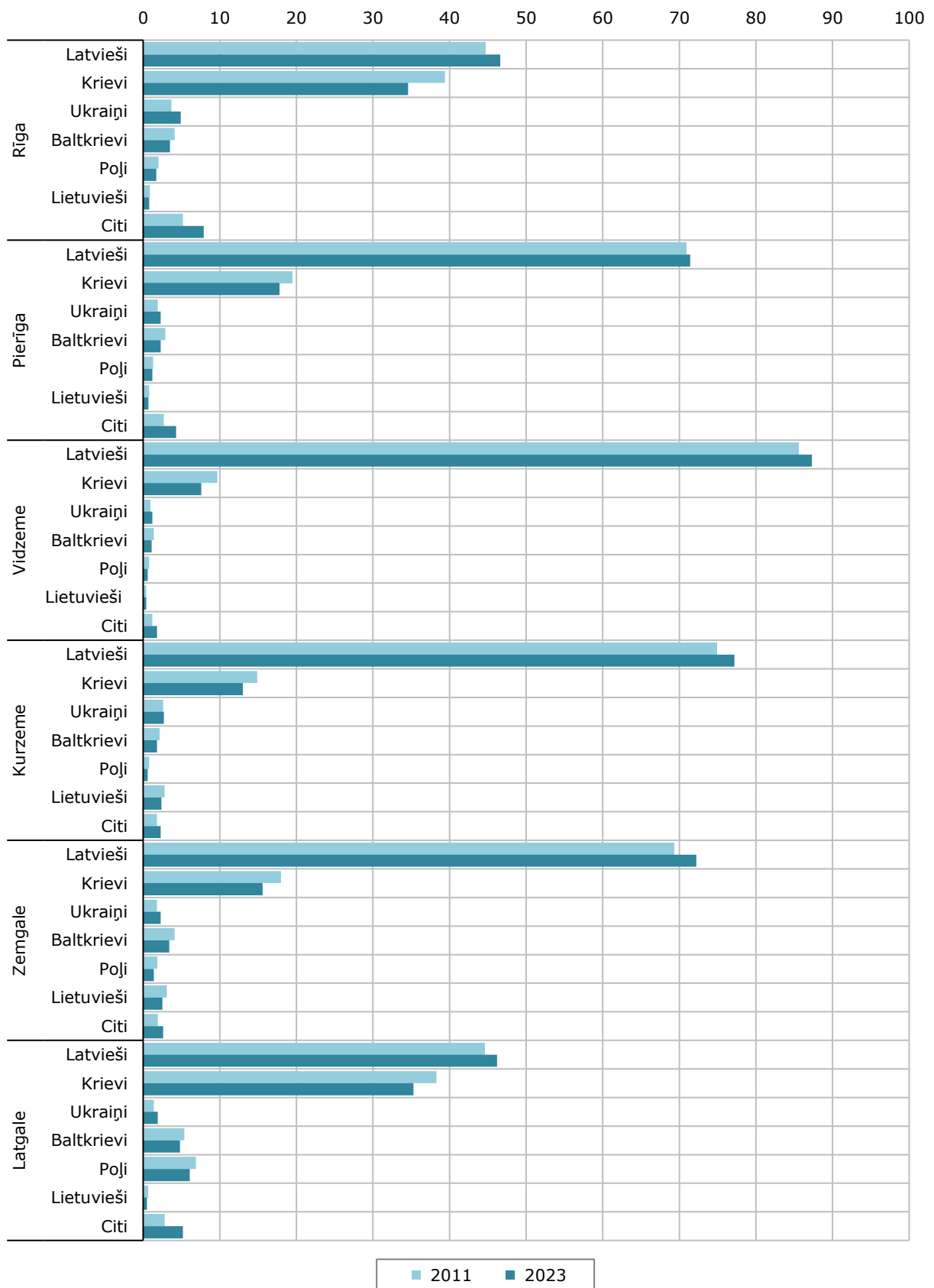
📖 Oficiālās statistikas portāls [\[IRE010\]](#) un [\[IRE050\]](#).

Daļai ukraiņu bēgļu tautība nav norādīta, līdz ar to ukraiņu skaits un īpatsvars Latvijā, iespējams, ir lielāks.

Būtiski atšķiras iedzīvotāju etniskais sastāvs reģionos un valstspilsētās. 2023. gada sākumā Rīgā, Daugavpilī un Rēzeknē latviešu bija mazāk par pusi no šo pilsētu iedzīvotāju kopskaita, turklāt Daugavpilī latviešu īpatsvars bija tikai 21,0 %. Lielākais latviešu īpatsvars bija Valmierā – 84,8 %.

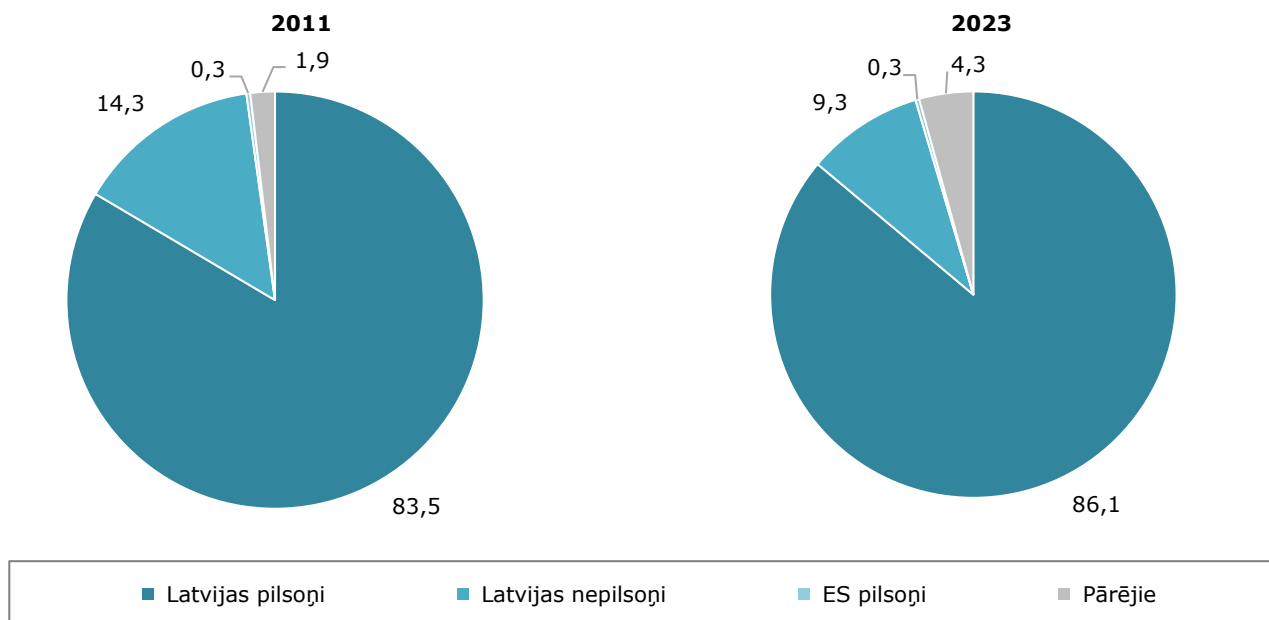
No reģioniem lielākais latviešu īpatsvars bija Vidzemē (87,3 %), bet mazākais – Latgalē (46,2 %). Latviešu vidējais vecums bija 40,7 gadi, krievu – 48,8 gadi, baltkrievu – 56,8 gadi, ukraiņu – 47,3 gadi, poļu, lietuviešu – 52,4 gadi, romu (čigānu) – 39,5 gadi. 2023. gada sākumā vislielākais vidējais vecums Latvijā bija ebrejiem (57,2 gadi), vismazākais vidējais vecums – indiešiem (27,5 gadi).

Iedzīvotāju etniskais sastāvs reģionos 2011. un 2023. gada sākumā
(procentos)

Pēc valstiskās piederības 2023. gada sākumā 86,1 % Latvijas iedzīvotāju bija Latvijas pilsoņi, 9,3 % – Latvijas nepilsoņi, 2,0 % – Krievijas pilsoņi. 50,7 % visu nepilsoņu dzīvoja Rīgā, un tie bija 14,6 % no visiem Rīgas iedzīvotājiem. No visiem Latvijas nepilsoņiem 75,5 % iedzīvotāju bija vecumā virs 50 gadiem. Kopš 2020. gada nepilsoņa statusu jaundzimušajiem vairs nepiešķir.

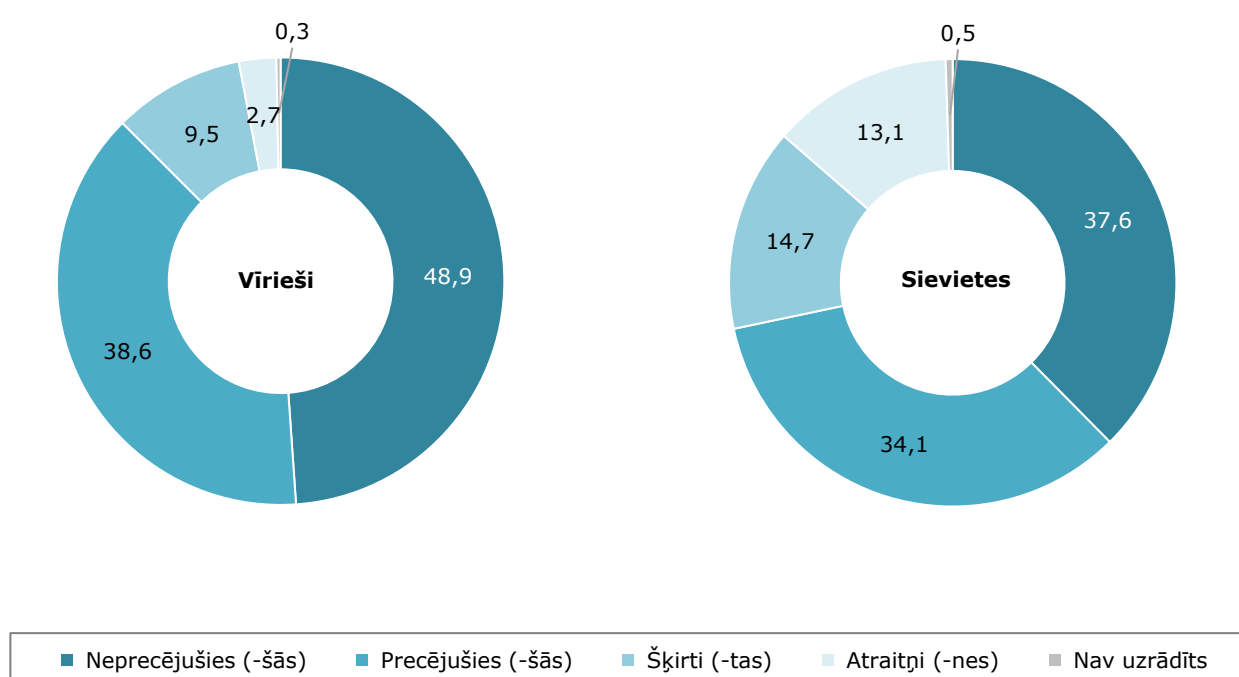
Iedzīvotāju īpatsvars pēc valstiskās piederības (procentos)

Oficiālās statistikas portāls [IRV010].

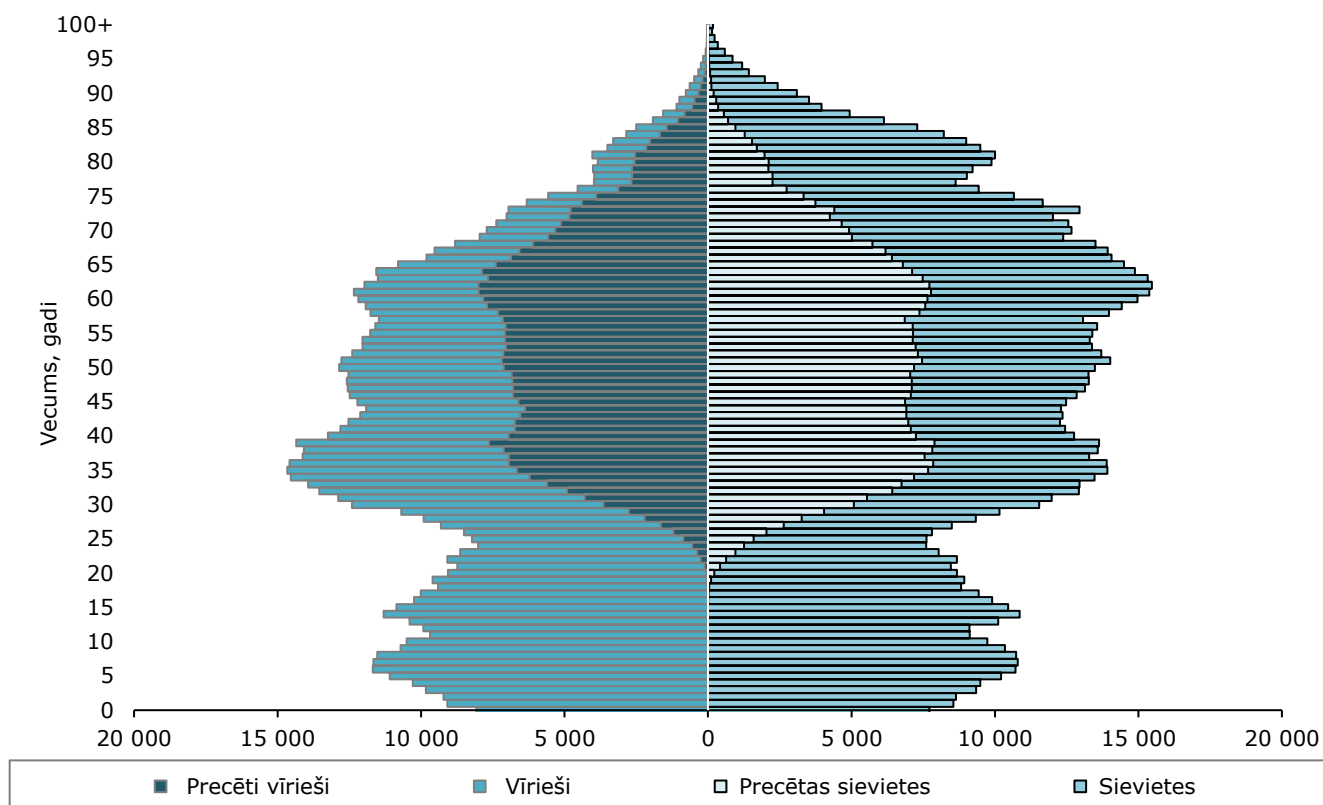
2023. gada sākumā 41,2 % pilngadīgo (18 gadi un vairāk) sieviešu un 49,1 % vīriešu bija precēti. No visiem attiecīgā dzimuma neprecētajiem pilngadīgajiem iedzīvotājiem 59,9 % vīriešu un 55,5 % sieviešu bija vecumā līdz 35 gadiem.

Sieviešu un vīriešu īpatsvars pēc ģimenes stāvokļa 2023. gada sākumā (procentos)

Oficiālās statistikas portāls [IRG011].

Visu un precēto iedzīvotāju vecuma piramīda 2023. gada sākumā

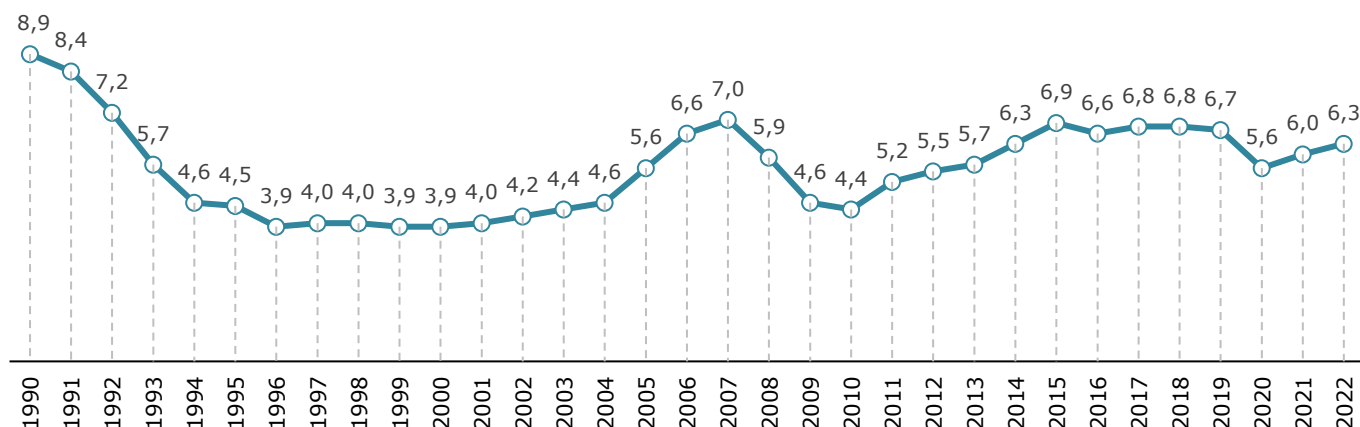

Oficiālās statistikas portāls [IRG011].

2. NOSLĒGTĀS UN ŠKIRTĀS LAULĪBAS

2022. gadā Latvijā reģistrētas 11 848 laulības, kas bija par 620 laulībām jeb 5,5 % vairāk nekā 2021. gadā. Reģistrēto laulību skaita pieaugumu ietekmēja Covid-19 ieviesto ierobežojumu daļēja atcelšana 2021. gadā. 2022. gadā noslēgto laulību skaits uz 1 000 iedzīvotāju (laulātības vispārīgais koeficients) bija 6,3 (2021. gadā – 6,0), bet rādītājs vēl nav sasniedzis pirmspandēmijas līmeni – 2019. gadā tika noslēgtas 6,7 laulības uz 1 000 iedzīvotāju.

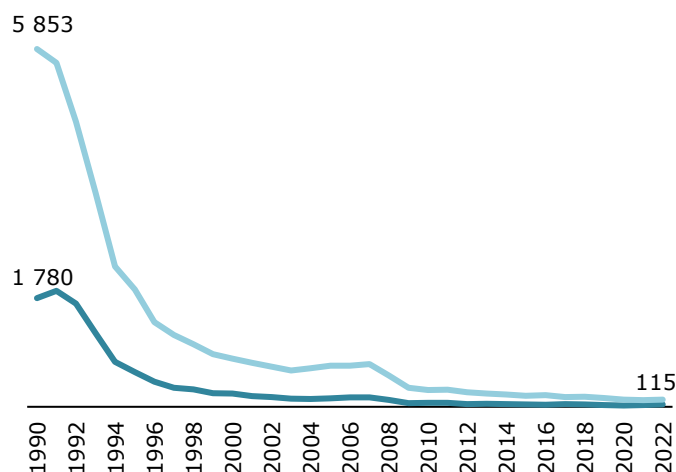
Noslēgto laulību skaits uz 1 000 iedzīvotāju

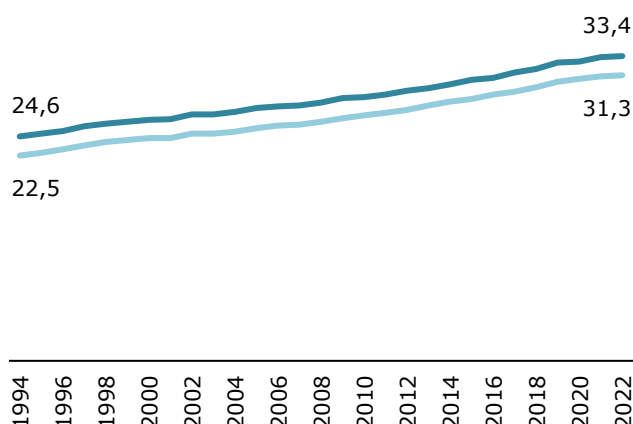
Oficiālās statistikas portāls [ILN010].

Ar katru gadu samazinās laulību skaits jaunākajās vecuma grupās. No 2022. gadā noslēgtajām laulībām 5,7 % vīriešu un 11,9 % sieviešu bija vecumā līdz 24 gadiem (2000. gadā attiecīgi – 30,5 % un 44,9 %). Turpina samazināties laulību skaits jauniešiem vecumā līdz 19 gadiem: 2022. gadā apprecējās 41 vīrietis un 115 sievietes šajā vecuma grupā. Pirmo laulību noslēgušo vīriešu vidējais vecums bija 33,4 gadi, bet sieviešu vidējais vecums – 31,3 gadi un, salīdzinot ar 2000. gadu, tas pieaudzis par gandrīz septiņiem gadiem.

**Laulību skaits iedzīvotājiem
vecumā līdz 19 gadiem**

**Pirmo laulību noslēgšanas vidējais vecums
(gados)**

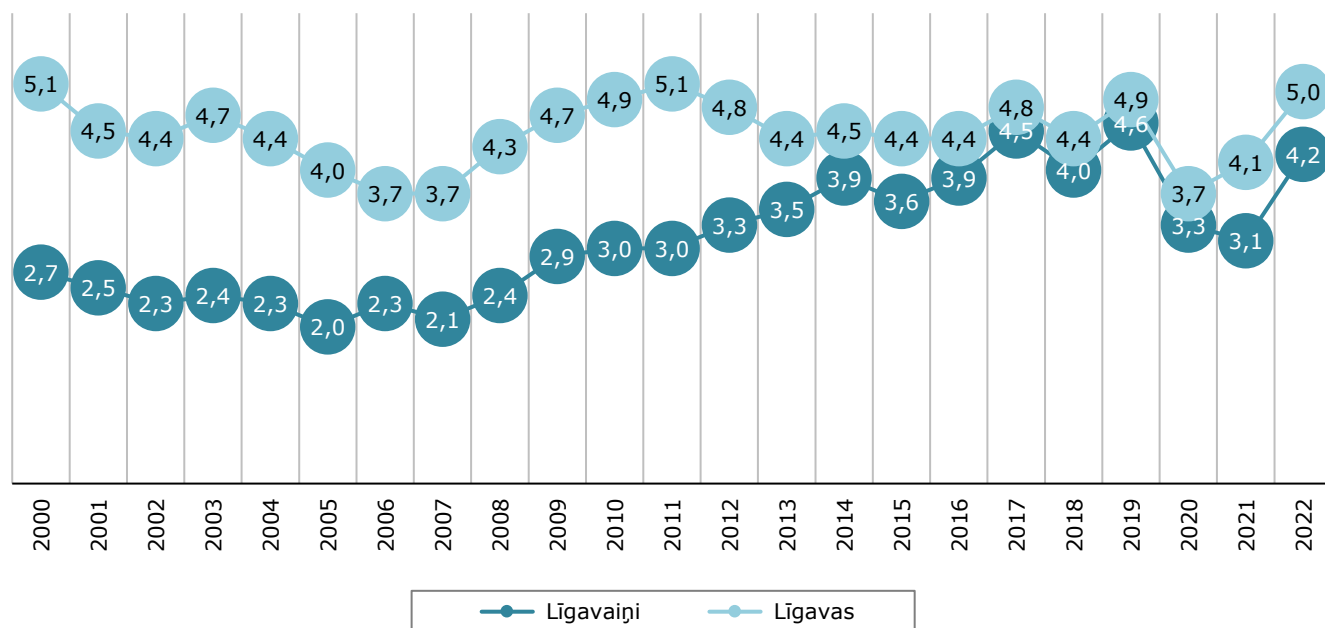
— Līgavaiņi — Līgavas

Oficiālās statistikas portāls [ILV040 un ILV061].

Latvieši 82,0 % gadījumu noslēdza laulības ar savas tautības pārstāvi. Šis īpatsvars pēdējo desmit gadu laikā ir pieaudzis par 2,6 % (2012. gadā – 79,4 %), pieaugot arī latviešu īpatsvaram reģistrēto laulāto partneru skaitā.

Latvijas valstspiederīgo (pilsoņu un nepilsoņu) laulību ar citu valstu pilsoņiem īpatsvars būtiski nemainījās – 2022. gadā šādu laulību īpatsvars bija 4,6 %, bet 2021. gadā – 3,6 %.

**Latvijas valstspiederīgo (pilsoņu un nepilsoņu) noslēgtās laulības
ar citu valstu pilsoņiem, īpatsvars no kopējā noslēgto laulību skaita
(procentos)**

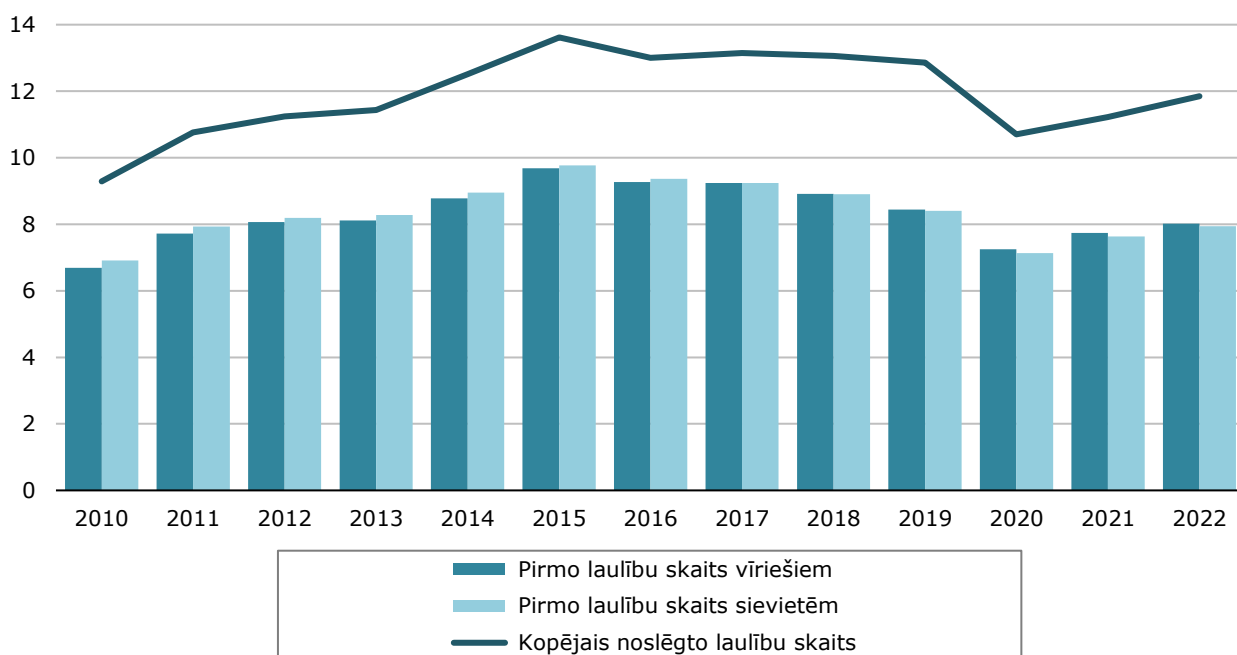

— Līgavaiņi — Līgavas

Oficiālās statistikas portāls [ILN040].

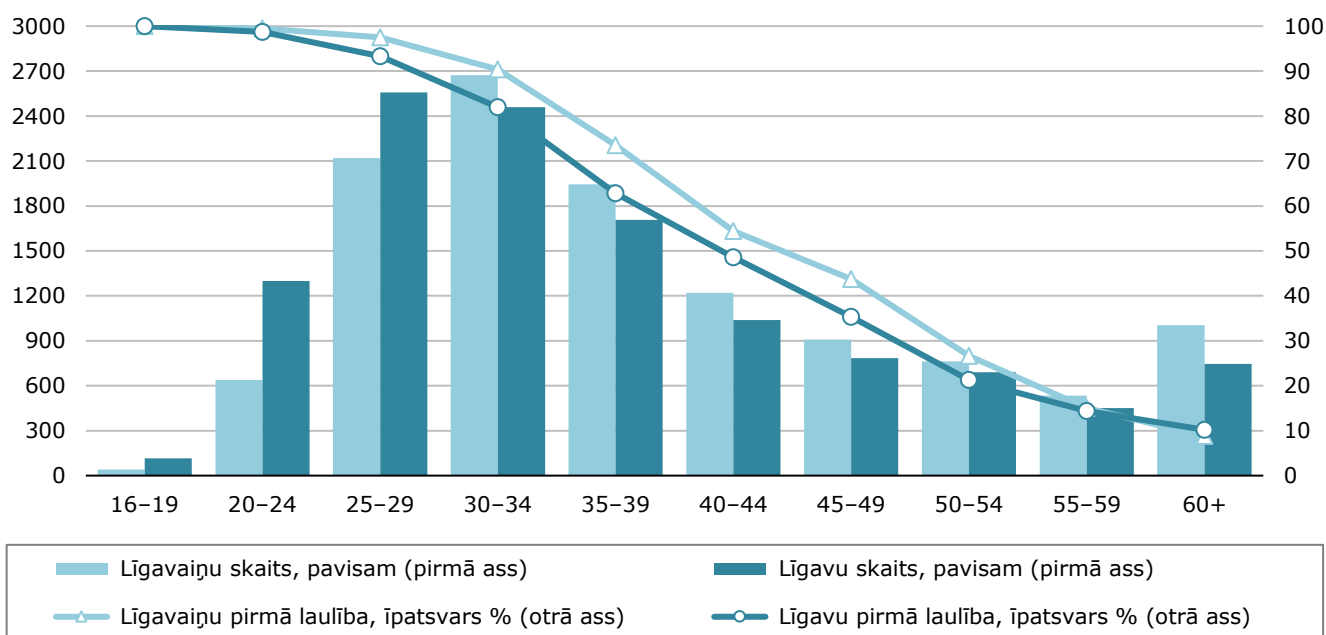
Pirmo laulību skaits 2022. gadā salīdzinājumā ar 2021. gadu palielinājās par 3,8 %, bet atkārtoto laulību – par 9,3 %. Nav būtiskas dzimumu atšķirības starp atkārtoto laulību noslēgušajiem – 32,3 % vīriešu un 33,0 % sieviešu 2021. gadā noslēdza atkārtotu laulību. Joprojām lielākā daļa (90,8 %) laulību reģistrētas dzimtsarakstu iestādēs.

Kopējais noslēgto un pirmo laulību skaits (tūkst.)

Oficiālās statistikas portāls [[ILN010](#) un [ILV040](#)].

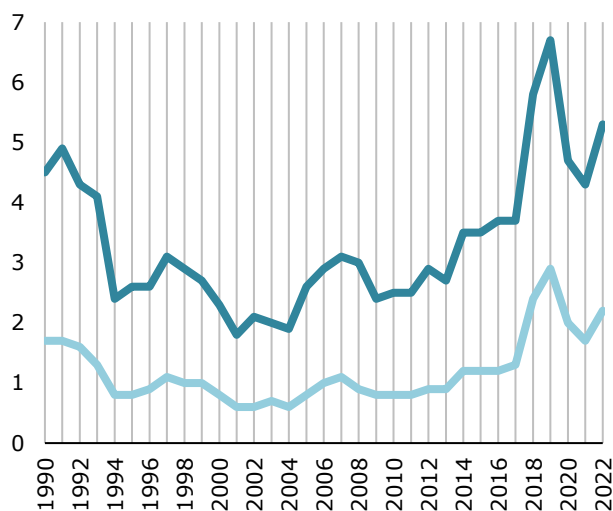
Laulāto skaits un pirmo laulību īpatsvars pēc dzimuma 2022. gadā

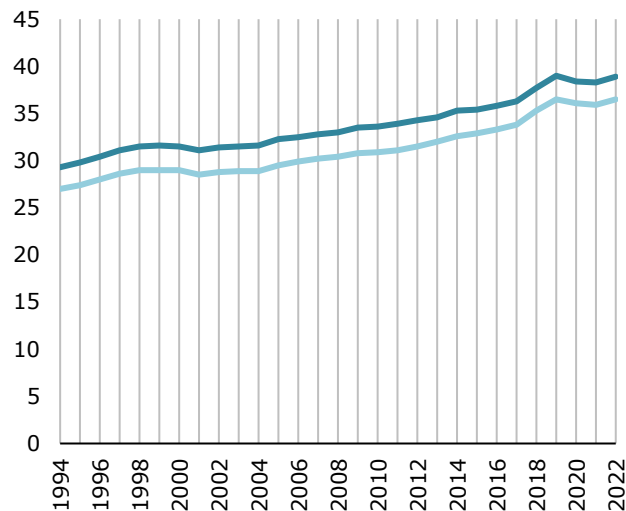
Oficiālās statistikas portāls [[ILV040](#)].

2022. gadā laulību noslēdza 1 004 vīrieši un 746 sievietes vecumā virs 60 gadiem (gadu iepriekš – 811 vīrieši un 581 sieviete). 2018. un 2019. gadā pieauga laulību reģistrējušo senioru skaits, jo šādu pieaugumu veicināja grozījumi likumā "Par valsts pensijām", kas nosaka, ka no 2019. gada laulātā nāves gadījumā viņa dzīvesbiedrs vienu gadu saņems pabalstu 50 % apmērā no mirušā laulātā pensijas. 2022. gadā laulību noslēgušo senioru (vecumā 60+ gadi) skaits atkal būtiski samazinājās (par 21,1 %, salīdzinot ar 2019. gadu), kā arī senioru īpatsvars laulāto skaitā samazinājies no 8,6 % 2019. gadā līdz 7,4 % 2022. gadā (salīdzinājumam pirms grozījumiem likumā: 2017. gadā tie bija 4,2 %, 2011. gadā 3,2 %).

**Noslēgto laulību skaits iedzīvotājiem
vecumā 60 gadi un vairāk
(uz 1 000 iedzīvotāju)**

**Laulībā stājušos
vidējais vecums
(gadi)**

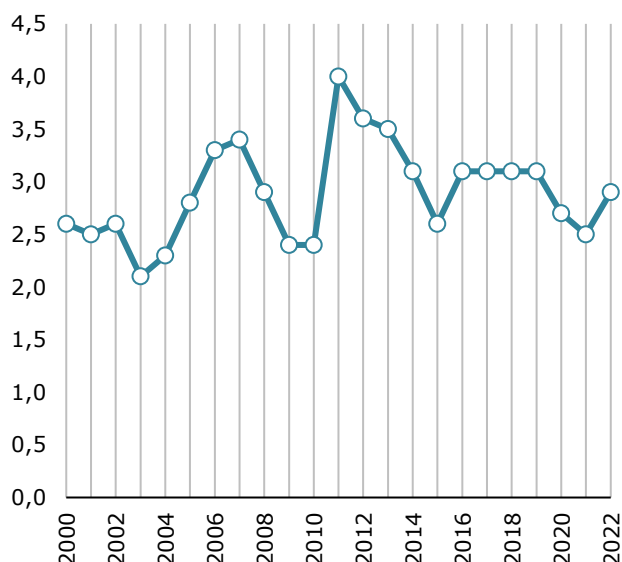
— Līvāni — Līvavas

CSF aprēķins un oficiālās statistikas portāls [ILV061].

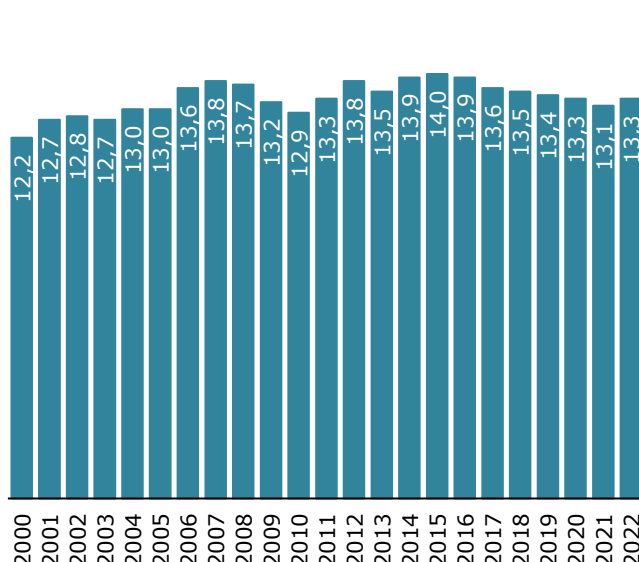
Laulību skaita pieaugums gados vecākiem iedzīvotājiem maina arī laulāto vidējā vecuma rādītāju: salīdzinājumā ar 2017. gadu tas 2019. gadā pieauga vīriešiem no 36,3 gadiem līdz 39 gadiem, bet sievietēm no 33,8 gadiem līdz 36,5 gadiem. 2022. gadā šis rādītājs abiem dzimumiem bija līdzīgs kā 2019. gadā – 38,9 gadi vīriešiem un 36,5 gadi sievietēm.

Šķirto laulību skaits pēdējos gados ir bijis stabils un nemainīgs (2016.–2019. gadā 3,1 uz 1 000 iedzīvotāju gadā, 2022. gadā – 2,9).

**Šķirto laulību skaits
(uz 1 000 iedzīvotāju)**

**Šķirtās laulības vidējais ilgums
(gados)**

Oficiālās statistikas portāls [ILK020 un ILN010].

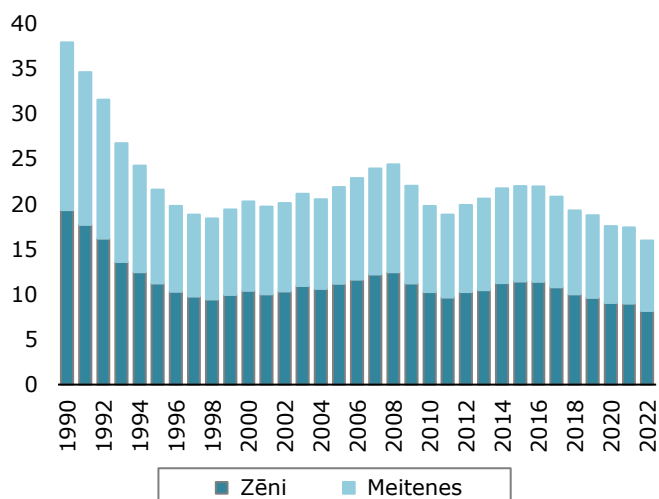
2022. gadā vidējais šķirtās laulības ilgums bija 13,3 gadi. 38,6 % laulību šķīrušo vīriešu un 46,6 % sieviešu bija vecumā līdz 39 gadiem.

No visām 2022. gadā šķirtajām laulībām 54,0 % (2021. gadā – 56,9 %) bija ģimenes ar nepilngadīgiem bērniem, un tajās dzīvoja 4 304 bērni.

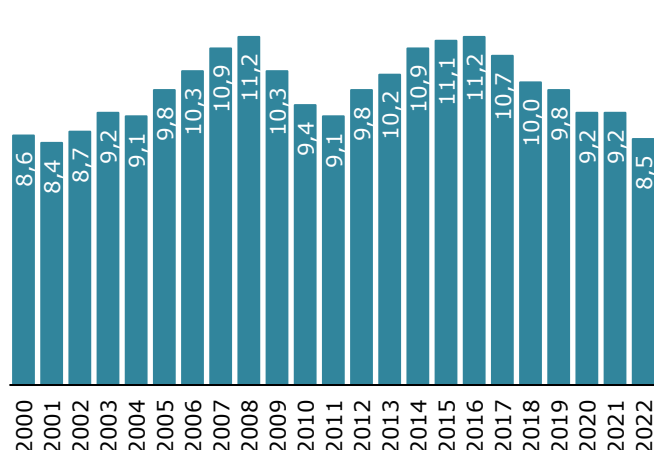
3. DZIMSTĪBA

2022. gadā Latvijā piedzima 15 954 bērnu – par 1 466 jeb 8,4 % mazāk nekā 2021. gadā, kas ir zemākais rādītājs pēdējo simts gadu laikā. Dzimušo skaits uz 1 000 iedzīvotāju (vispārīgais dzimstības koeficients) bija 8,5. Jaundzimušā mātes vidējais vecums 2022. gadā bija 30,3 gadi (kopš 2011. gada tas palielinājies par 1,7 gadiem), mātes vidējais vecums, piedzimstot pirmajam bērnam, 2022. gadā bija 27,6 gadi (2011. gadā – 25,8 gadi).

Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma
(tūkst.)

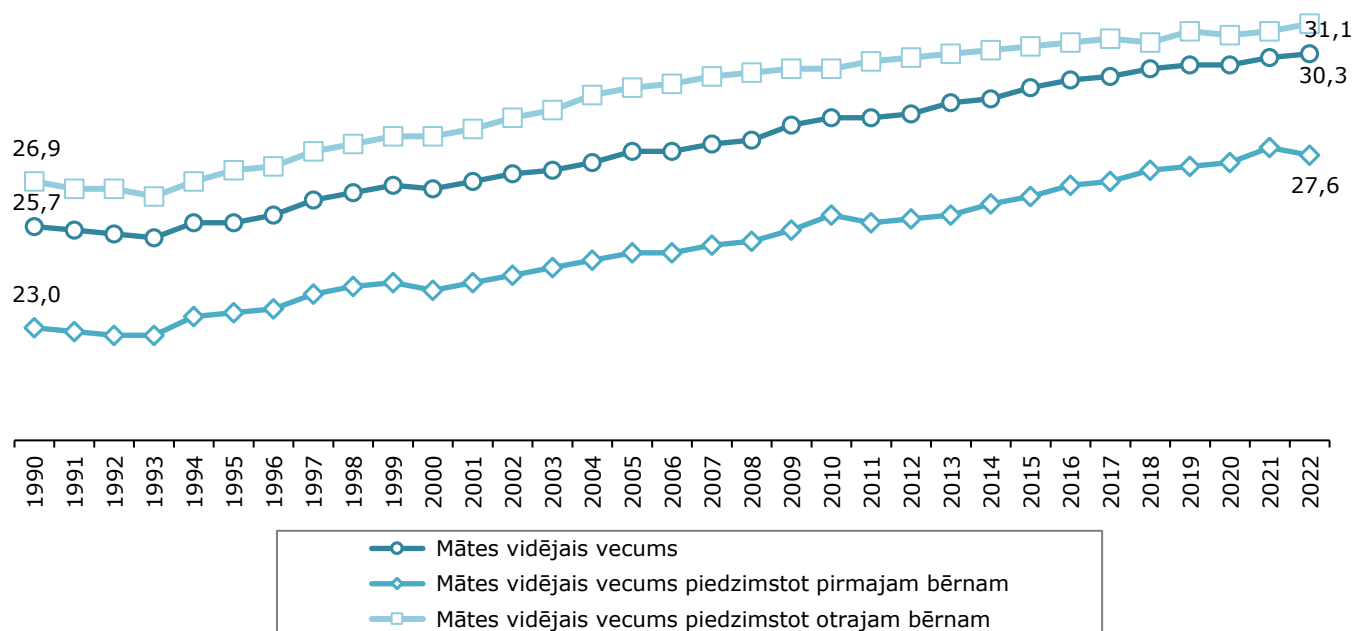

Dzīvi dzimušo skaits
(uz 1 000 iedzīvotāju)

Oficiālās statistikas portāls [IDS010 un IDK020].

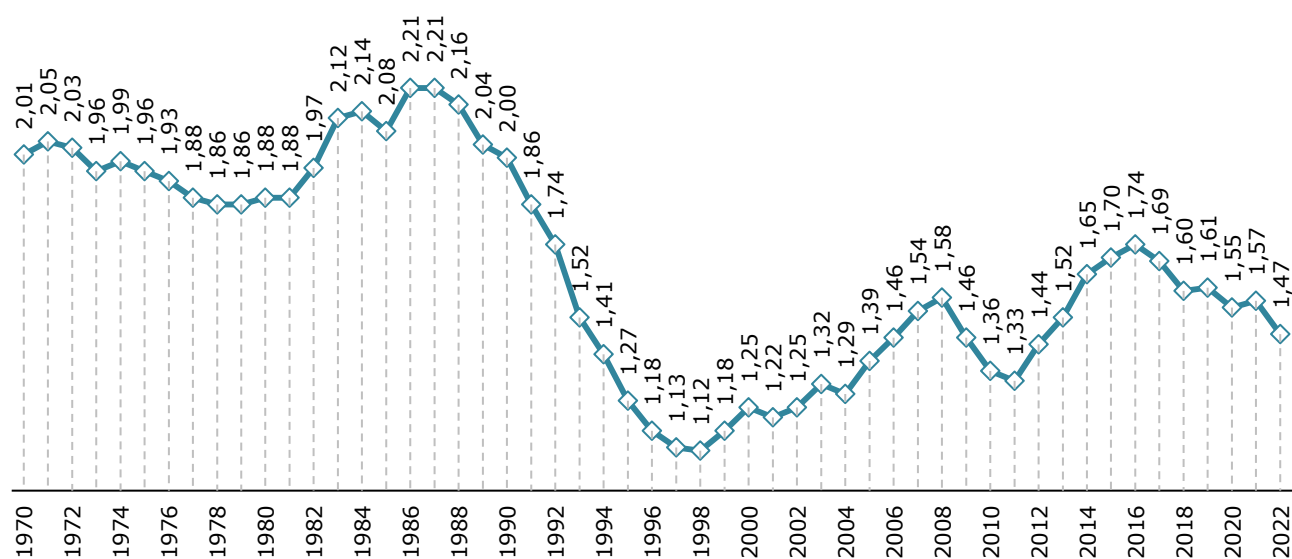
Mātes vidējais vecums
(gadi)

Oficiālās statistikas portāls [IDM050].

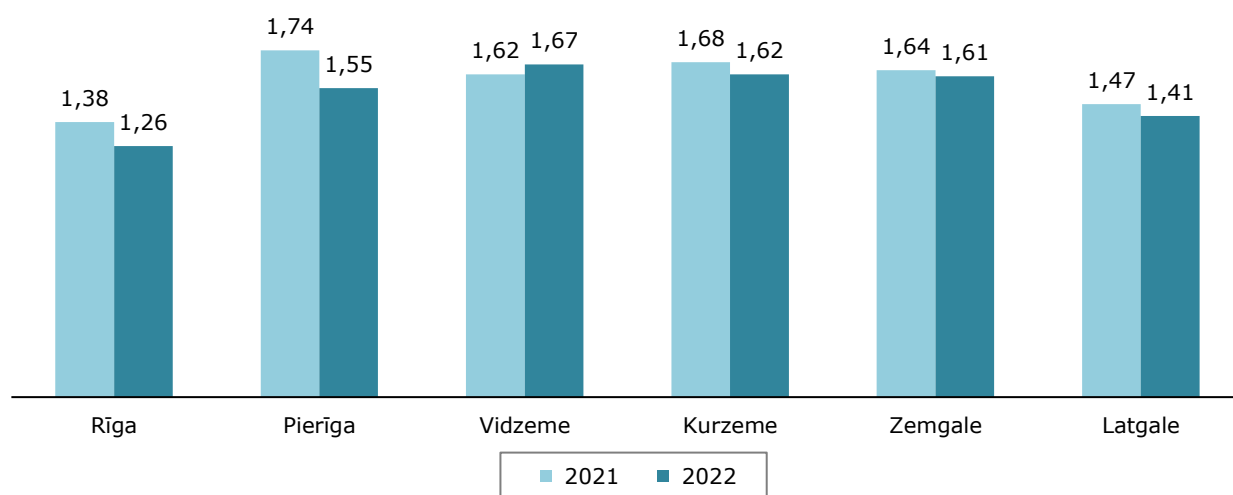
Paaudžu maiņu raksturojošs rādītājs ir summārais dzimstības koeficients. 2016. gadā Latvijā tas pieauga līdz 1,74, sasniedzot augstāko līmeni kopš 1992. gada, tomēr, sākot ar 2017. gadu, tas ir samazinājies un 2022. gadā bija 1,47, kas ir tālu no vēlamā bērnu skaita (2,1–2,2) normālai paaudžu nomaigai. Pēdējo reizi summārā dzimstības koeficienta vērtība 2,2 Latvijā bija 1986.–1987. gadā, kad piedzima 42 tūkstoši bērnu gadā, kas bija lielākais dzimušo skaits kopš 1946. gada. Eiropas Savienībā (ES) kopumā 2021. gadā summārais dzimstības koeficients bija 1,53 (šis rādītājs bija robežās no 1,13 Maltā līdz 1,84 Francijā).

Summārais dzimstības koeficients

Oficiālās statistikas portāls [IDK010].

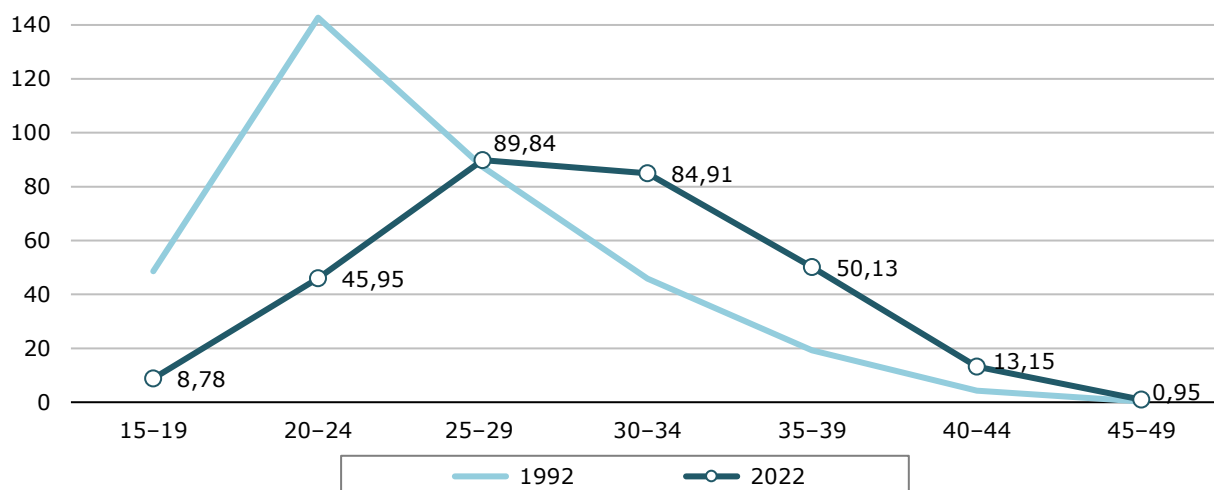
Summārais dzimstības koeficients reģionos 2021. un 2022. gadā

Oficiālās statistikas portāls [IDK021].

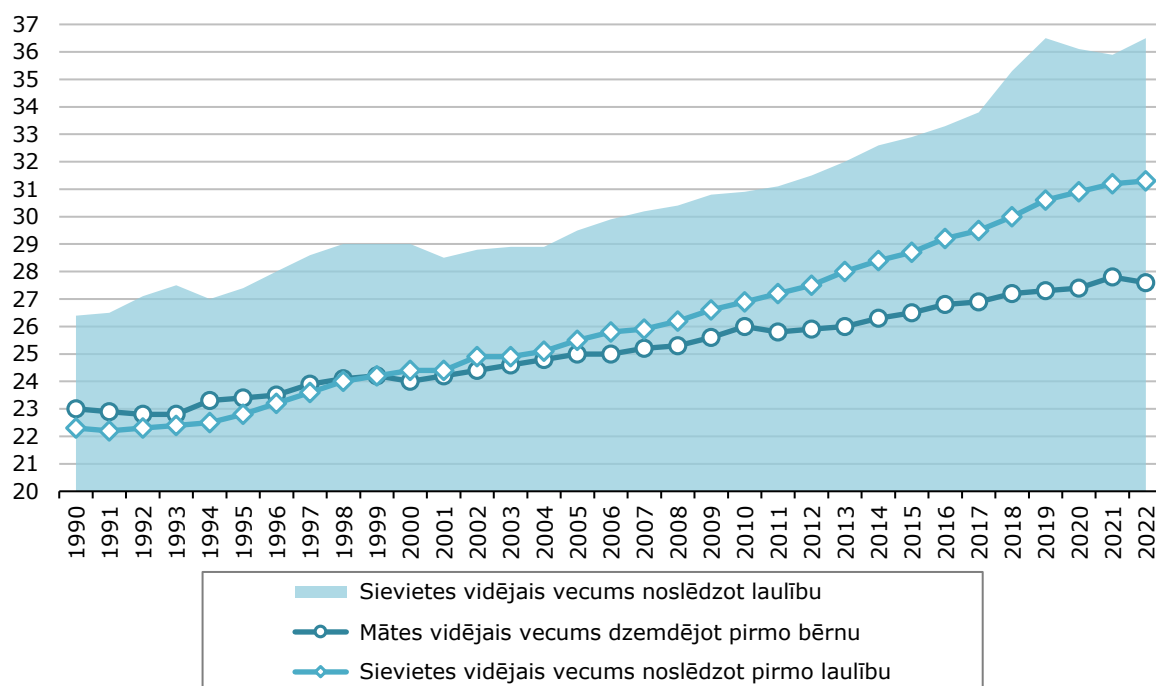
2022. gadā augstākie dzimstības rādītāji bija sievietēm 25–34 gadu vecumā – 59,2 % bērnu piedzima sievietēm šajā vecuma grupā.

Dzimušo skaits uz 1 000 sieviešu (dzimstības vecumkoeficienti) pa vecumgrupām

Oficiālās statistikas portāls [IDK010].

Sievietes vidējais vecums noslēdzot laulību un mātes vidējais vecums piedzimstot pirmajam bērnam (gadi)

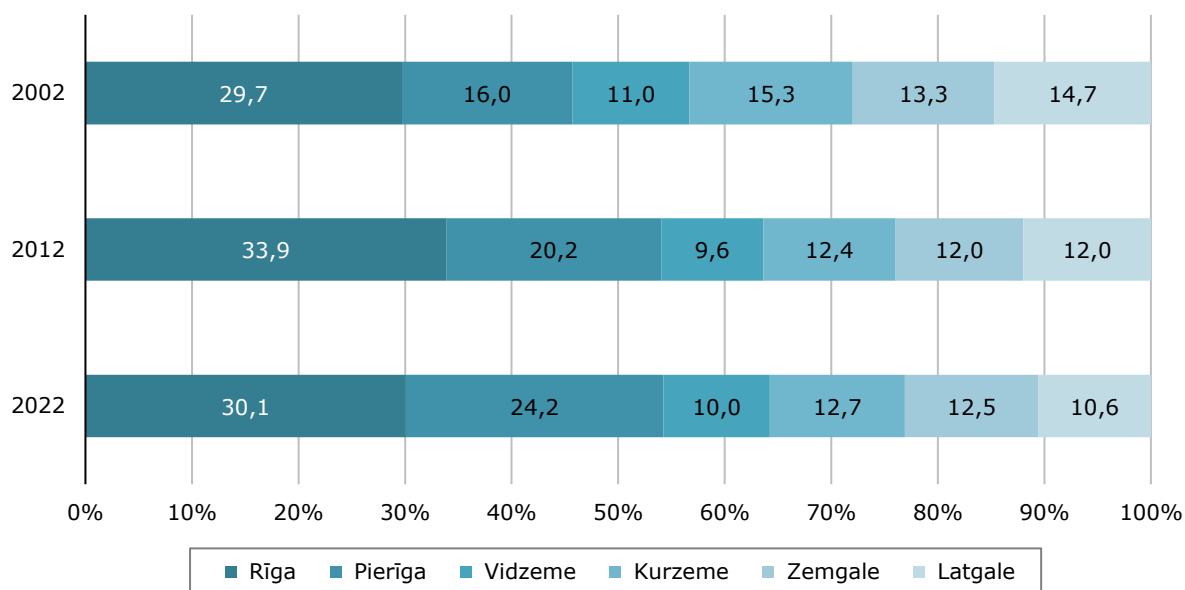

Oficiālās statistikas portāls [ILV061 un IDM050].

2022. gadā visvairāk bērnu piedzima Rīgā (30,1 % no kopējā dzimušo skaita) un Pierīgā (24,2 %).

Augstākie dzimstības rādītāji 2022. gadā bija Pierīgas un Vidzemes reģionā – 46 dzimušie uz 1 000 sieviešu reproduktīvajā vecumā (15 līdz 49 gadi), zemākie dzimstības rādītāji – Rīgas reģionā (35 dzimušie uz 1 000 sieviešu). Viens no iemesliem dzimstības rādītāju atšķirībai ir iedzīvotāju vecuma struktūra: Pierīgas reģionā no visām sievietēm 41,1 % bija reproduktīvajā vecumā. Lai arī Latgales reģionā bija viszemākais sieviešu reproduktīvajā vecumā īpatsvars (34,6 %), zemākais dzimušo skaits uz 1 000 sieviešu reproduktīvajā vecumā bija Rīgā, kur sievietes 15–49 gadu vecumā bija 40,3 % no sieviešu kopskaita.

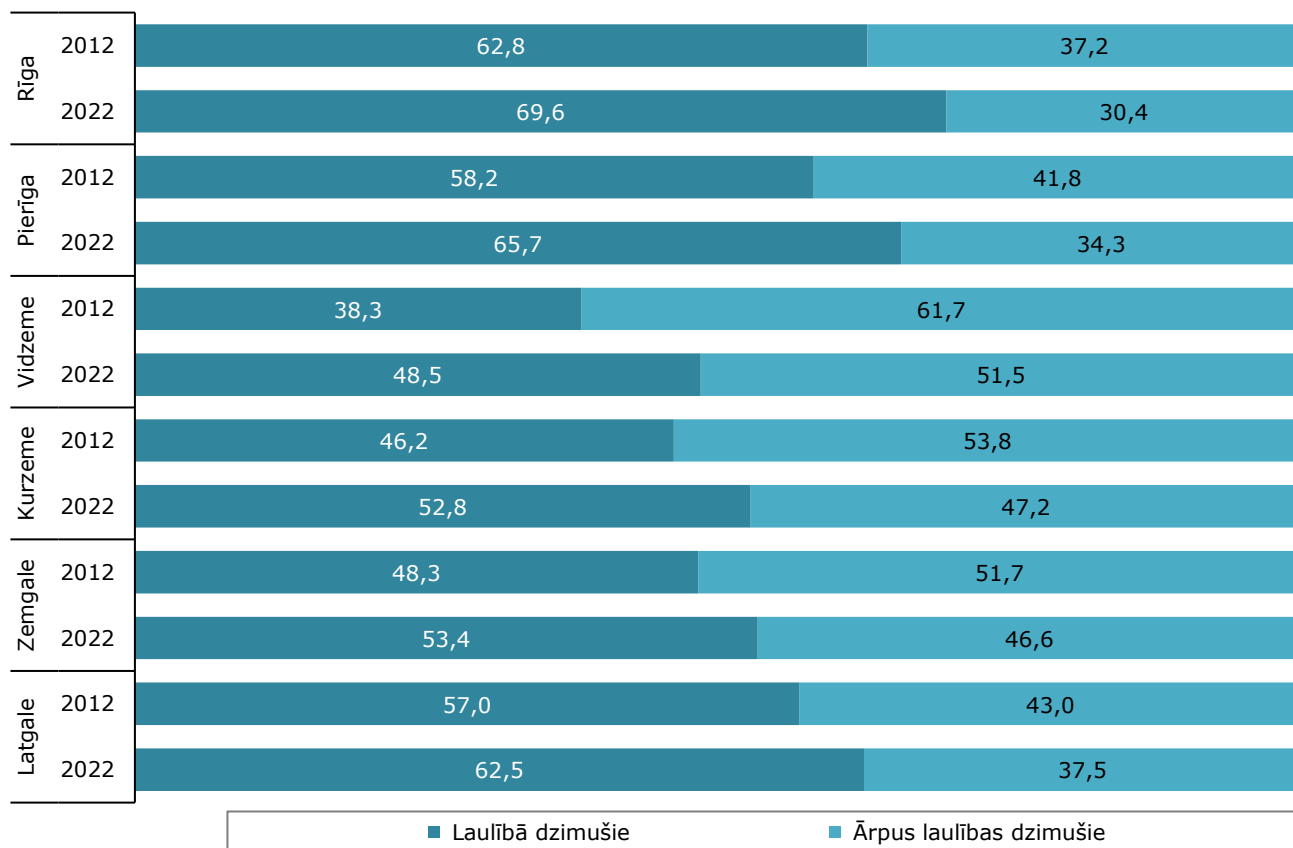
Dzīvi dzimušo īpatsvars reģionos (procentos)

Oficiālās statistikas portāls [IDS031].

2022. gadā 61,6 % bērnu piedzima ģimenēs, kas bija oficiāli reģistrējušas laulību (2012. gadā – 56,9 %). No 2012. gada laulībā dzimušo bērnu īpatsvaram ir tendence pieaugt visā Latvijā. 2022. gadā lielākais laulībā dzimušo bērnu īpatsvars bija Rīgā (69,6 %).

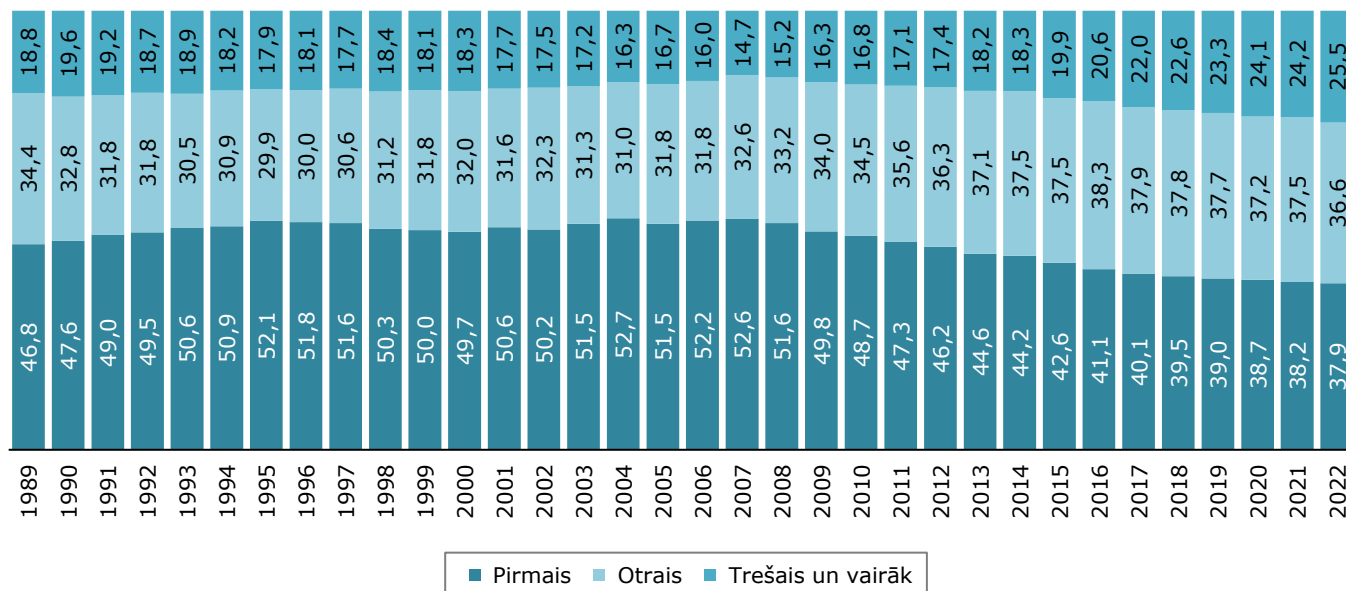
Laulībā un ārpus laulības dzimušie reģionos (procentos)

Oficiālās statistikas portāls [IDS041].

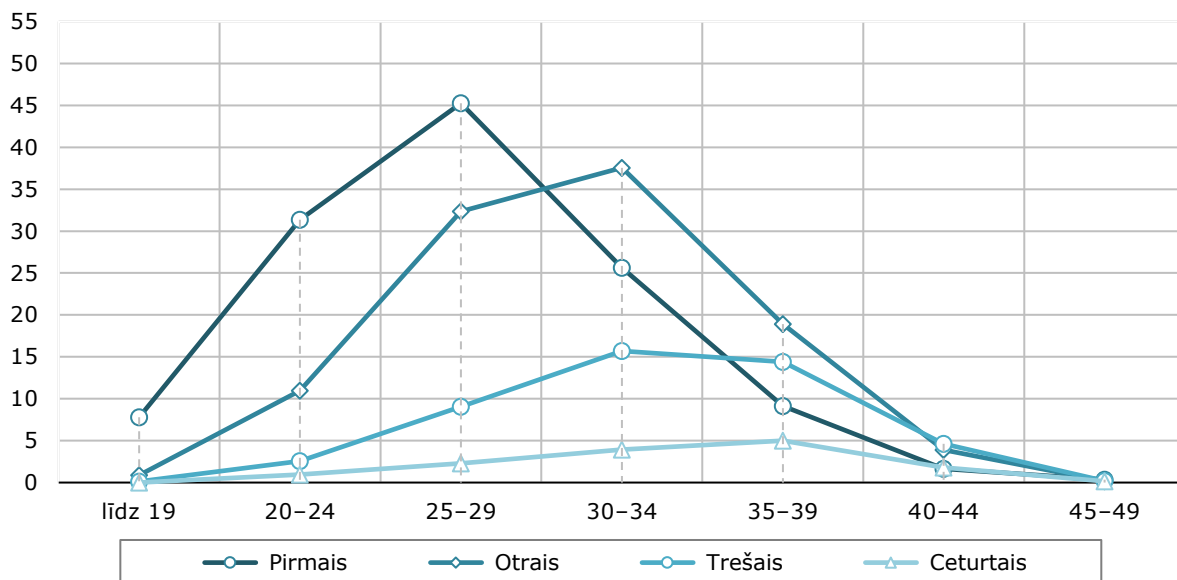
Pieaug trešo un arī ceturto bērnu īpatsvars dzimušo kopskaitā. 2022. gadā 36,6 % jaundzimušo ir otrais bērns ģimenē (2012. gadā – 36,3 %), 17,4 % – trešais (12,0 %), 5,3 % – ceturtais (3,4 %). Salīdzinot ar 2012. gadu, pieaudzis dzimušo skaits un īpatsvars sievietēm virs 40 gadu vecuma (pērn tie bija 5,8 % no visiem jaundzimušajiem, bet 2012. gadā – 3,0 %), un tie pārsvarā nav pirmie bērni.

Dzīvi dzimušo īpatsvars pēc dzimšanas secības (procentos)

Oficiālās statistikas portāls [IDM040].

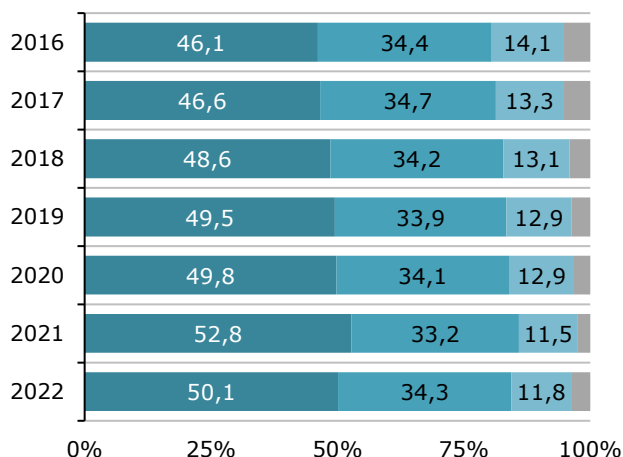
Dzīvi dzimušo skaits pēc bērna dzimšanas secības un mātes vecuma 2022. gadā (uz 1 000 sieviešu attiecīgajā vecuma grupā)

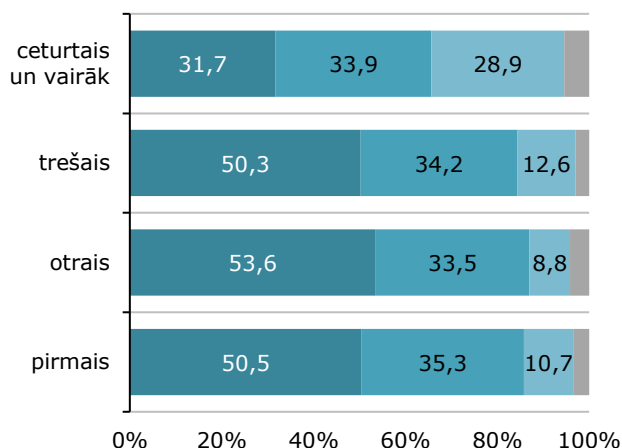
Oficiālās statistikas portāls [IDM040].

Pusei (50,1 %) no jaundzimušo bērnu mātēm bija augstākā izglītība, 34,3 % – vispārējā vidējā vai vidējā profesionālā izglītība un 11,8 % – pamatzglītība vai zemāka. Vidējais vecums jaundzimušā mātēm, kurām bija augstākā izglītība, 2022. gadā bija 32,4 gadi, bet, piedzimstot pirmajam bērnam, – 30,2 gadi. Savukārt sievietēm ar pamatzglītību vai zemāku izglītību vidējais vecums, piedzimstot bērnam, bija 25,7 gadi, piedzimstot pirmajam bērnam – 21,2 gadi. Kopumā 2022. gadā 61,6 % bērnu piedzima laulībā (2016. gadā – 59,1 %), sievietēm ar augstāko izglītību šis rādītājs bija 73,9 %, bet sievietēm ar pamatzglītību vai zemāku – tikai 31,3 %.

Dzīvi dzimuši pēc mātes izglītības līmeņa
(procentos)

Dzīvi dzimuši pēc dzimšanas secības un mātes izglītības līmeņa 2022. gadā
(procentos)

- Augstākā izglītība (ISCED 5.–8. līmenis)
- Vispārējā vidējā vai vidējā profesionālā izglītība (ISCED 3.–4. līmenis)
- Nav skolas izglītības, zemāka par sākumskolas izglītību, pamatskolas vai sākumskolas izglītība (ISCED 0.–2. līmenis)
- Nav norādīts

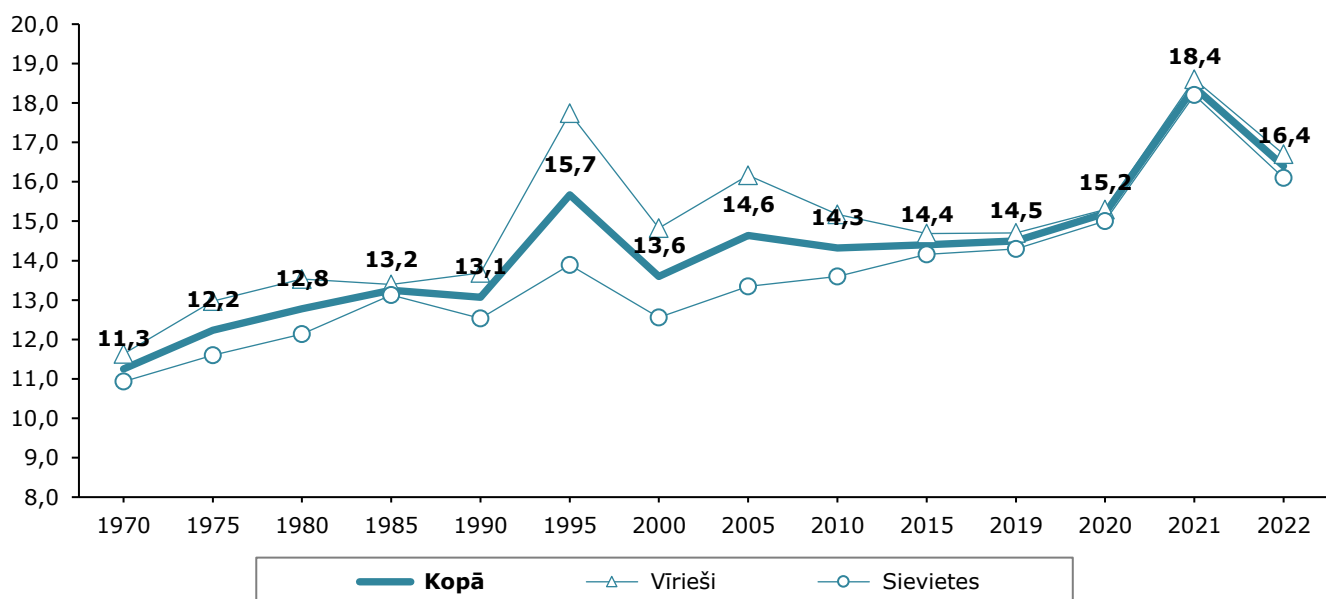
Oficiālās statistikas portāls [IDM060].

2022. gadā vairāk nekā puse (52,0 %) pirmo un otro bērnu piedzima sievietēm ar augstāko izglītību. Arī trešie bērni vairāk dzima sievietēm ar augstāko izglītību (50,3 %). Ceturtie un nākamie bērni vairāk dzima sievietēm ar vidējo un zemāku par vidējo izglītības līmeni (62,9 %).

4. MIRSTĪBA

2022. gadā mirušo skaits bija 30 731 cilvēks, kas bija par 11,2 % mazāk nekā 2021. gadā, un mirušo skaits uz 1 000 iedzīvotāju (vispārīgais mirstības koeficients) bija 16,4.

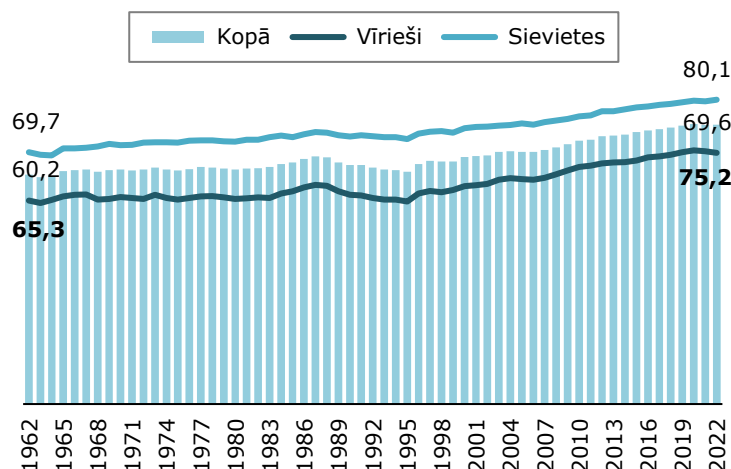
Mirušo skaits uz 1 000 iedzīvotāju

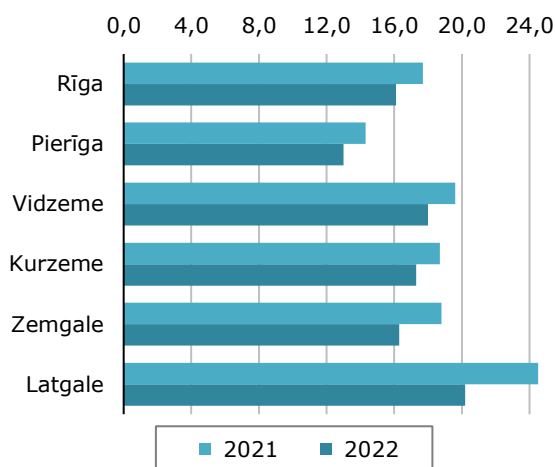
CSP aprēķins un oficiālās statistikas portāls [IMV010].

Mirušo vidējais vecums Latvijā 2022. gadā bija 75,2 gadi (vīriešiem – 69,6 gadi, sievietēm – 80,1 gads).

Mirušo vidējais vecums pēc dzimuma
(gadi)

Mirušo skaits uz 1 000 iedzīvotāju reģionos

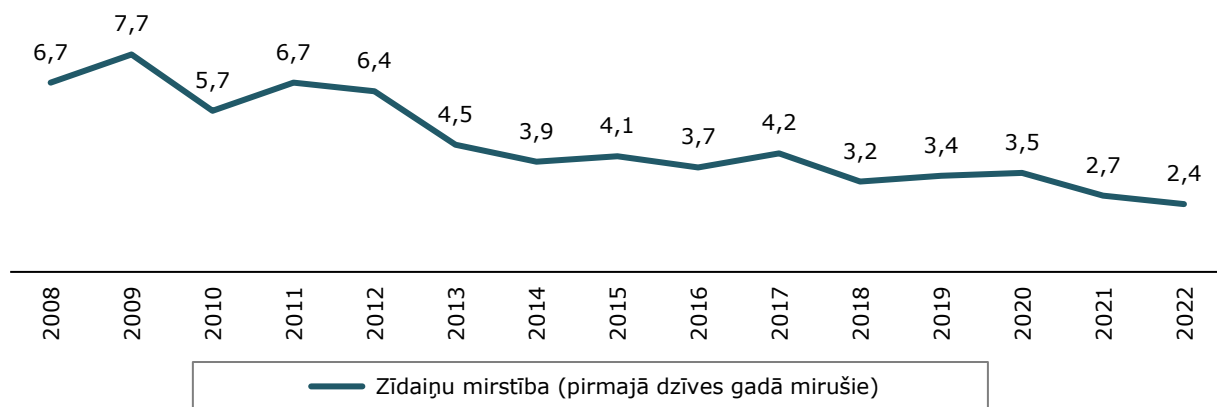

Oficiālās statistikas portāls [[IMV060](#) un [IMK020](#)].

Visaugstākais mirušo skaits uz 1 000 iedzīvotāju 2022. gadā bija Latgales reģionā (20,2), zemākais – Pierīgas reģionā (13,0).

Viens no svarīgākajiem demogrāfisko un sociālo situāciju valstī raksturojošajiem rādītājiem ir jaundzimušo mirstība pirmajā dzīves gadā, kas pēdējos gados ir samazinājusies – no 6,3 mirušiem zīdaiņiem uz 1 000 dzīvi dzimušo 2012. gadā līdz 2,4 mirušiem zīdaiņiem 2022. gadā.

Zīdaiņu mirstība
(uz 1 000 dzīvi dzimušo)

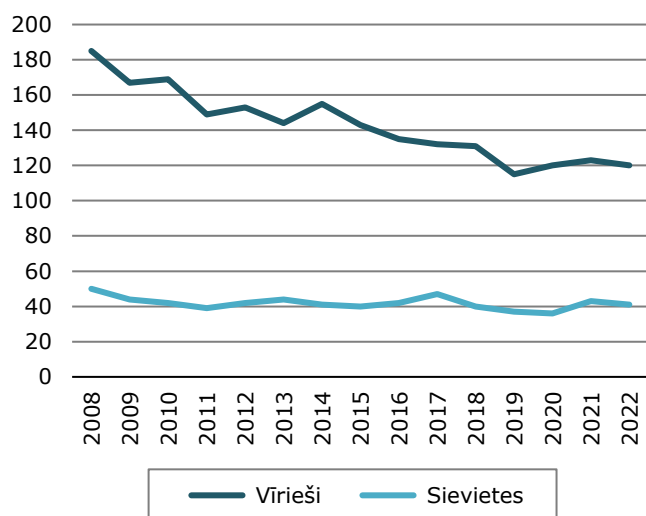
Slimību profilakses un kontroles centra dati [[MOR40](#)].

Visizplatītākais nāves cēlonis iedzīvotājiem Latvijā ir asinsrites sistēmas slimības. 2022. gadā no šīm slimībām valstī nomira 15,8 tūkstoši cilvēku jeb 52,1 % no mirušo kopskaita. Sieviešu mirstība ir bijusi augstāka nekā vīriešu: uz 100 000 attiecīgā dzimuma iedzīvotāju no asinsrites sistēmas slimībām pērn mirušas 903 sievietes un 765 vīrieši.

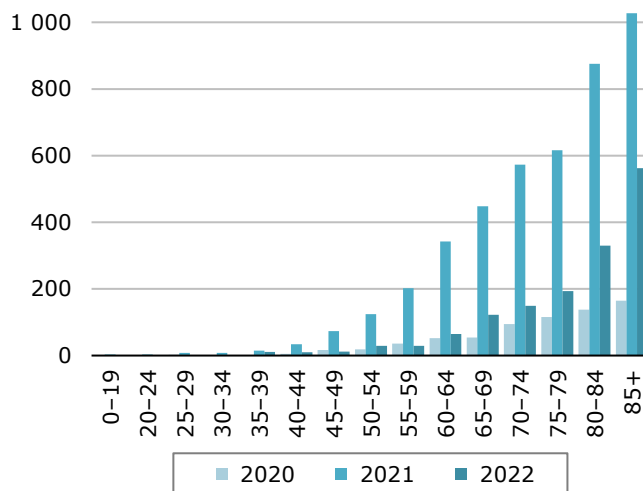
Nākamā lielākā nāves cēloņu grupa ir audzēji. No tiem 2022. gadā miruši 5,8 tūkstoši cilvēku. Vīriešu mirstība no audzējiem 1,1 reizi pārsniedz sieviešu mirstību (mirušas 272 sievietes un 354 vīrieši uz 100 000 attiecīgā dzimuma iedzīvotāju).

2022. gadā Covid-19 kā nāves cēlonis noteikts 1 515 gadījumos, kas ir gandrīz trīs reizes mazāk nekā 2021. gadā, kad reģistrēts 4 351 nāves gadījums.

Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem (mirušo skaits uz 1 000 iedzīvotāju)

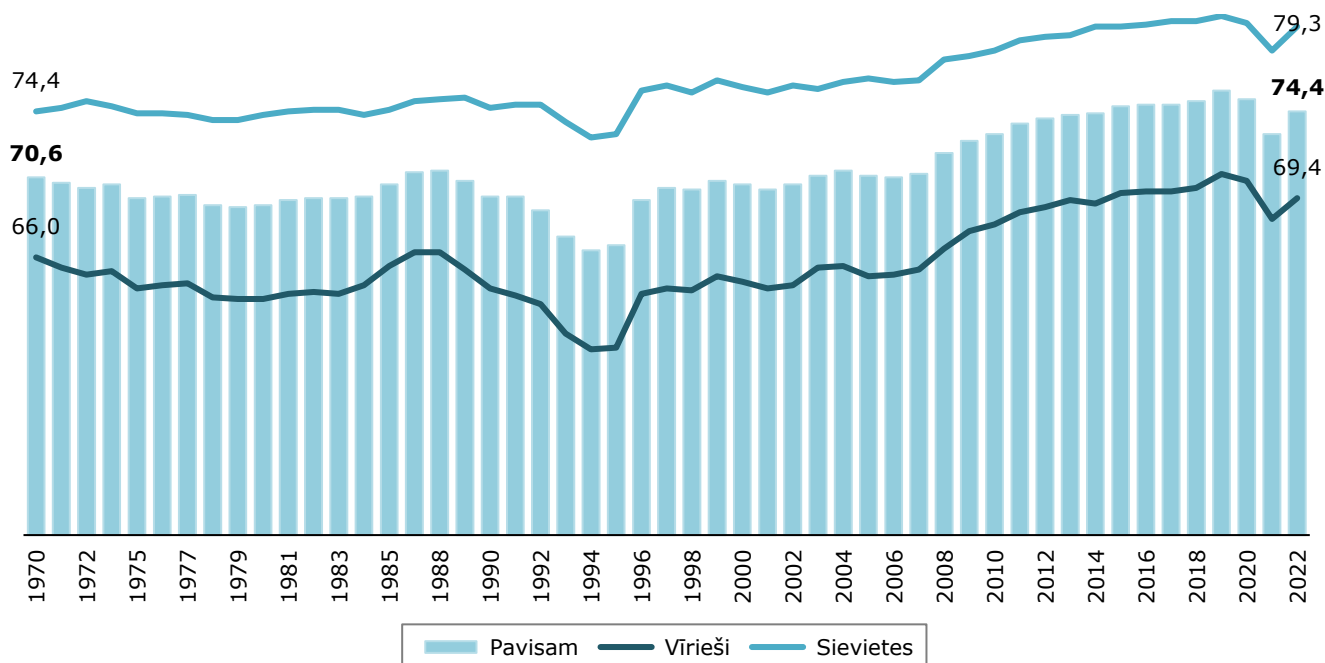
Mirstība no Covid-19 pēc iedzīvotāju vecuma grupas (mirušo skaits)

📄 Slimību profilakses un kontroles centra dati [[MOR20](#) un [MOR70](#)].

Demogrāfisko situāciju raksturojošs rezultāts rādītājs ir vidējais paredzamais mūža ilgums. Lai arī pēdējos gados tas pakāpeniski pieaug, 2021. un 2022. gadā vērojams neliels samazinājums. 2022. gadā dzimušo bērnu vidējais paredzamais mūža ilgums bija 74,4 gadi, vīriešiem – 69,4 gadi, sievietēm – 79,3 gadi. Mirstības un mūža ilguma aprēķini rāda, ka, piemēram, vīriešu, kuri sasnieguši 65 gadu vecumu, vidējais turpmākās dzīves ilgums varētu būt 13,6 gadi, bet šo pašu vecumu sasniegušajām sievietēm – 18,5 gadi.

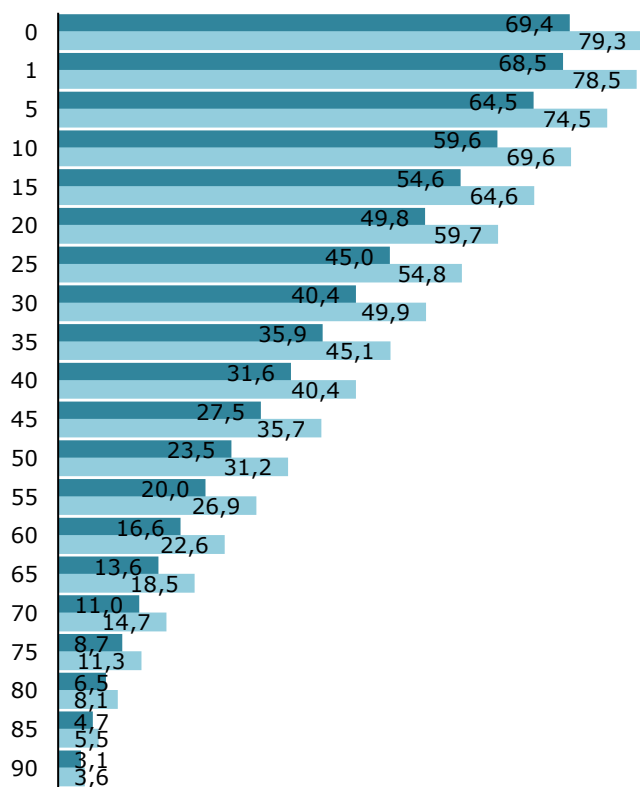
Jaundzimušo vidējais paredzamais mūža ilgums Latvijā pēc dzimuma (gadi)

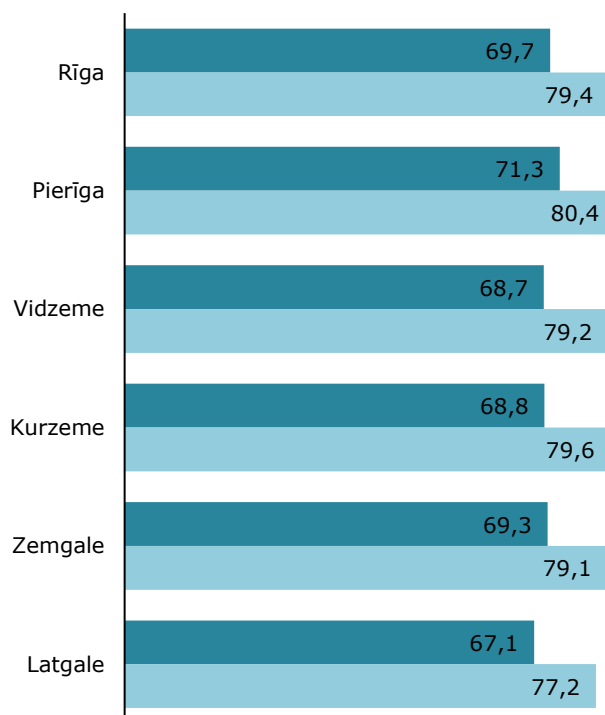
📄 Oficiālās statistikas portāls [[IRP010](#)].

Latvijā vidējais paredzamais dzīves ilgums atšķiras iedzīvotājiem dažādos Latvijas reģionos. Visgarākais paredzamais mūža ilgums ir Pierīgā dzīvojošajiem vīriešiem (71,3 gadi) un sievietēm (80,4 gadi), visīsākais Latgalē – vīriešiem 67,1 gads un sievietēm 77,2 gadi. Tātad paredzamā mūža ilguma starpība starp Pierīgas un Latgales reģionos dzīvojošiem vīriešiem ir 4,2 gadi, bet sievietēm – 3,2 gadi.

**Paredzamais mūža ilgums noteiktā vecumā
2022. gadā**
(gadi)

**Paredzamais mūža ilgums reģionos
2022. gadā**
(gadi)

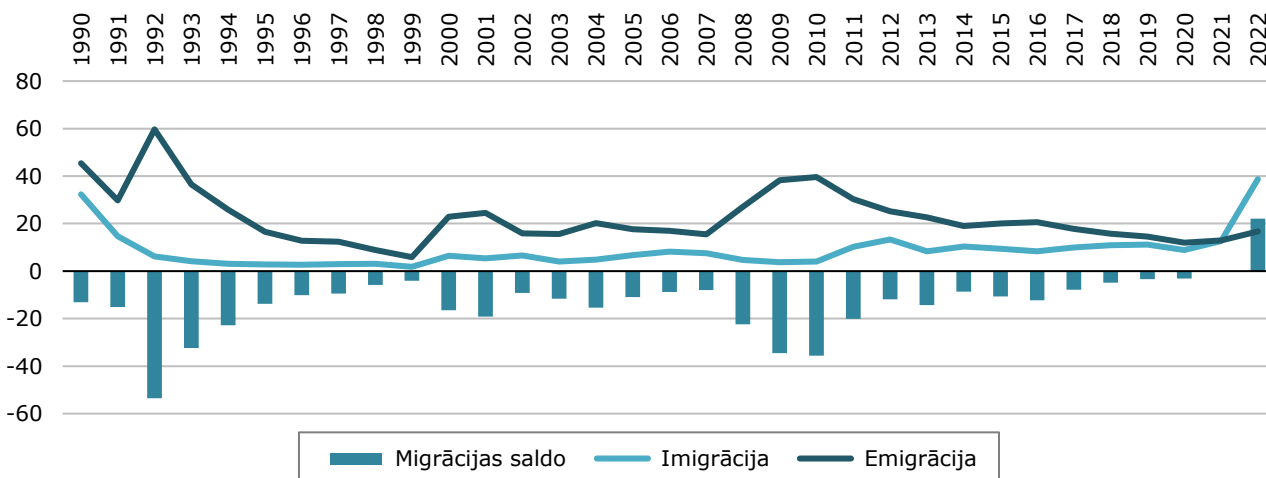
■ Vīrieši ■ Sievietes

Oficiālās statistikas portāls [IRP020] un [IRP041].

5. MIGRĀCIJA

Salīdzinot ar 2021. gadu, iebrucēju skaits 2022. gadā palielinājies trīs reizes galvenokārt Ukrainas kara bēgļu dēļ, bet aizbraucēju – par 28,6 %. 2022. gadā Latvijā no ārvalstīm ieradās 38,7 tūkst. iedzīvotāju (par 26 tūkst. vairāk nekā 2021. gadā), bet aizbrauca 16,7 tūkst. (par 3,7 tūkst. vairāk nekā 2021. gadā).

Starptautiskā ilgtermiņa migrācija
(tūkst.)

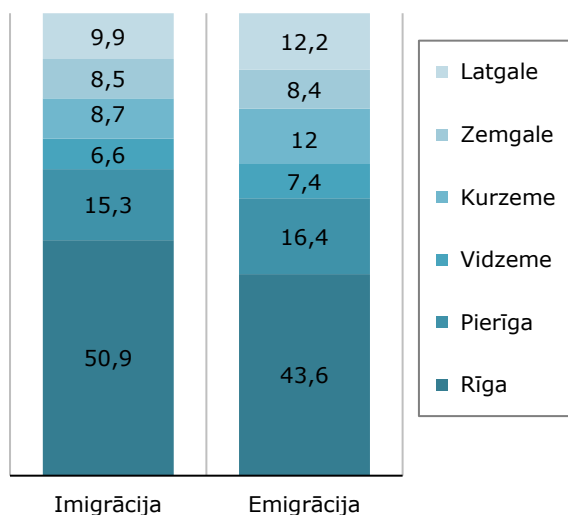
Oficiālās statistikas portāls [IBE010].

Uz ārvalstīm devās 13,9 tūkstoši valsts iedzīvotāju darbības vecumā (83,3 % no emigrantiem bija darbības vecumā – 15–63 gadi). 6,9 tūkstoši jeb 51,0 % emigrantu bija vecumā 20–39 gadi.

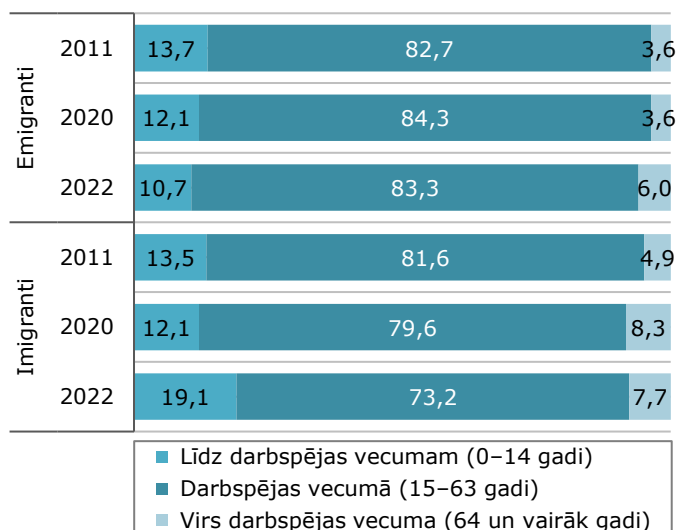
2022. gadā no kopējā emigrantu skaita 57,0 % bija vīrieši un 43,0 % sievietes. Lielākā daļa (66,7 %) no emigrējušām sievietēm bija reproduktīvajā vecumā (15–49 gadi).

2022. gadā uz pastāvīgu dzīvi Latvijā ieradās 19,1 tūkstoši vīriešu (49,5 % no imigrantiem) un 19,6 tūkstoši sieviešu (50,5 % no imigrantiem). No kopējā imigrantu skaita 73,2 % bija darbspējas vecumā (15–63 gadi). Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, kad no ieobraucējiem vairāk nekā puse imigrantu bija vecumā no 20 līdz 39 gadiem, tad pēdējos divos gados vērojams šīs vecuma grupas migrantu samazinājums. Lielākās migrācijas plūsmas vērojamas Rīgā (no Rīgas izbraukuši 43,6 % no visiem emigrantiem, Rīgā apmetušies – 50,9 % no visiem imigrantiem) un Pierīgas reģionā (attiecīgi – 16,4 % un 15,3 %).

Starptautiskā ilgtermiņa migrācija reģionos 2022. gadā
(procentos)

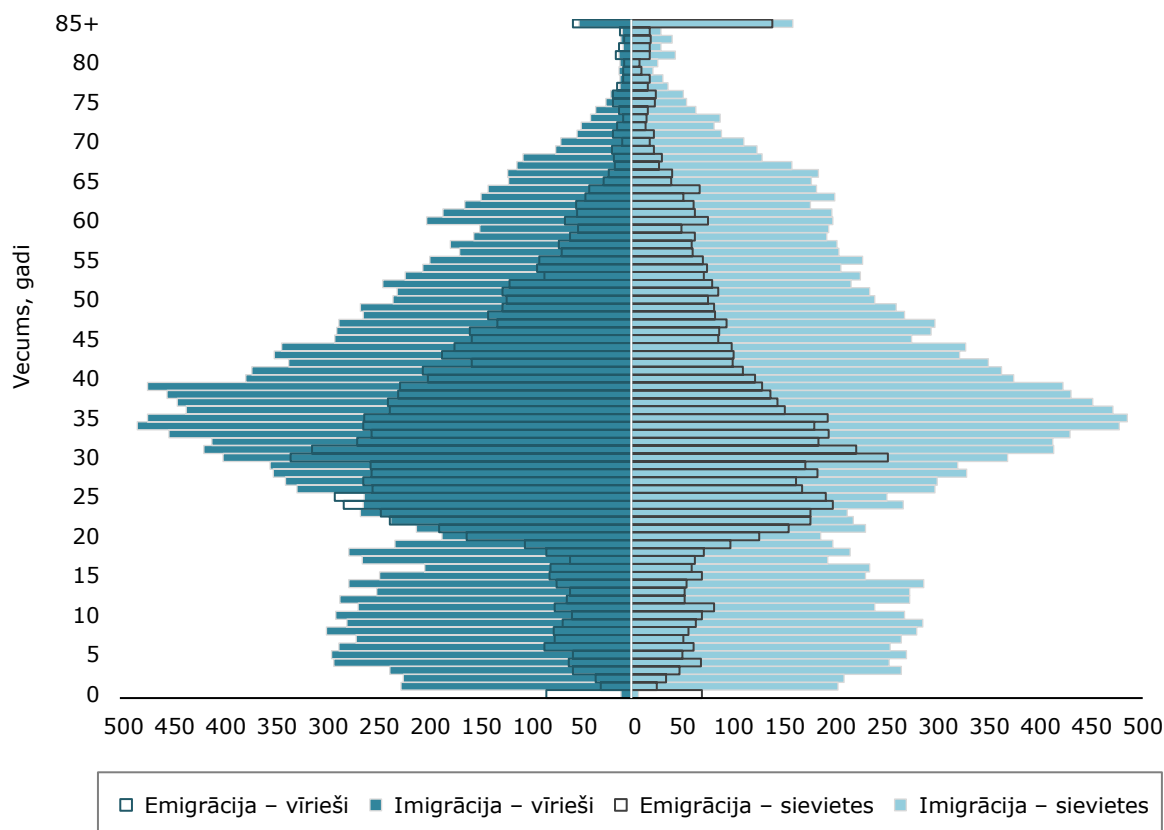

Starptautiskā ilgtermiņa migrācija darbspējas vecuma grupās
(procentos)

📖 Oficiālās statistikas portāls [IBE030 un IBE080].

Starptautisko ilgtermiņa migrantu vecuma un dzimuma struktūra 2022. gadā

📖 CSP aprēķins.

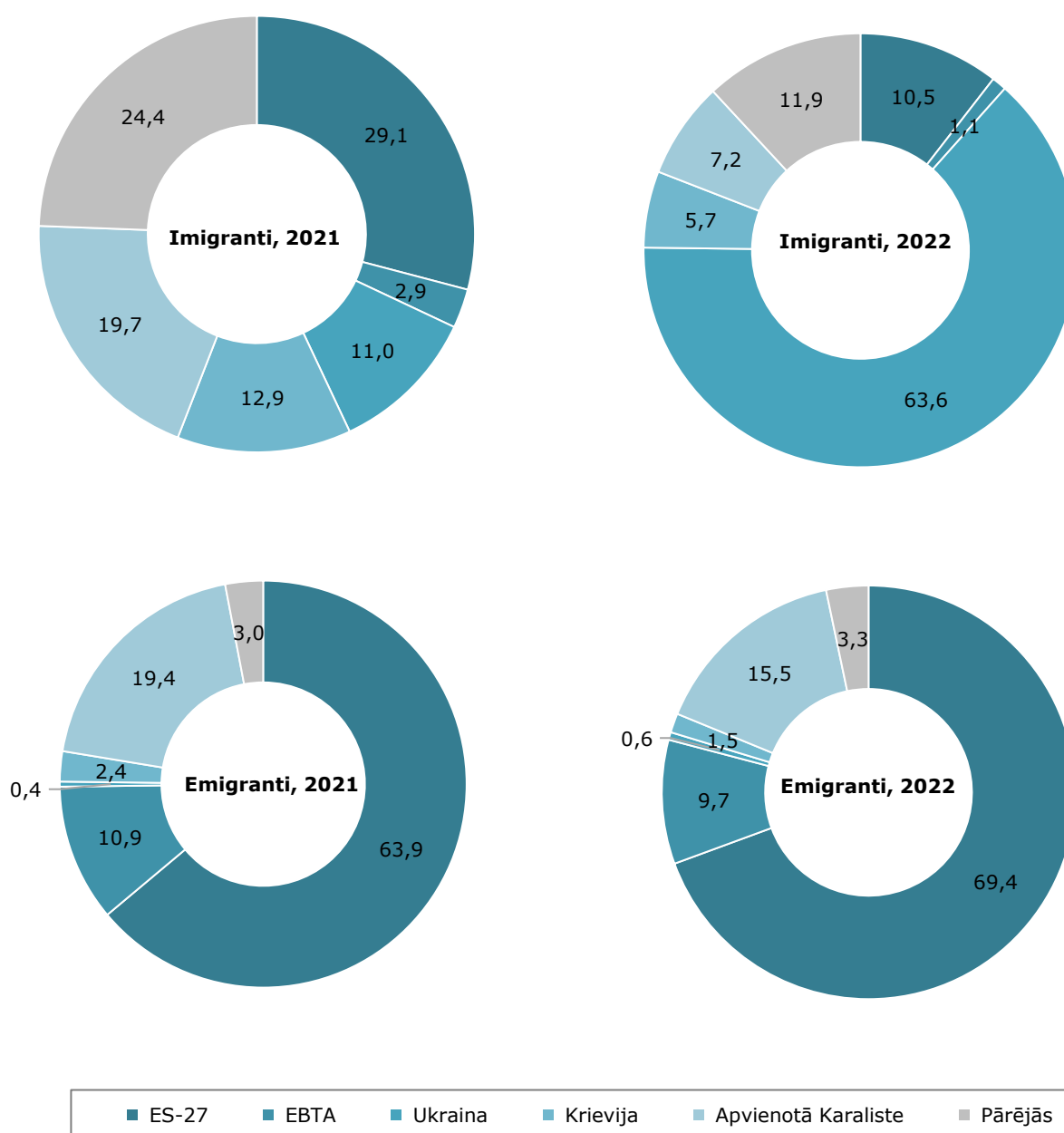
Skatot starptautisko ilgtermiņa migrāciju pa valstu grupām, atbilstoši CSP novērtējumam lielākā daļa imigrantu bija no ES kandidātvalstīm – 24 857 cilvēki (no Ukrainas 24,6 tūkst. jeb 99,1 %), 4,1 tūkst. jeb 10,5 % no 2022. gada imigrantiem bija no ES valstīm, 2,8 tūkst. cilvēku jeb 7,2 % no Apvienotās Karalistes, 2,2 tūkst. cilvēku jeb 5,7 % no Krievijas. Pērn no Indijas iebrauca 919 cilvēku, kas ir gandrīz divreiz vairāk nekā iepriekšējos gados (2021. gadā – 514 un 2020. gadā – 427).

2022. gadā Krievijas izvērstā karadarbība Ukrainā mainīja pasauli. Lielā daļā valstu pieauga iedzīvotāju skaits Ukrainas kara bēgļu lielās emigrācijas dēļ. Latvija nebija izņēmums, un 2022. gadā visvairāk iebraucēju bija tieši no Ukrainas – 63,6 % no visiem imigrantiem.

Salīdzinot ar 2021. gadu, pērn no Krievijas iebraukušo skaits pieaudzis par 35,1 % (2,2 tūkst. imigrantu), no Uzbekistānas iebraucēju skaits gandrīz divkāršojies. No Baltkrievijas imigrantu skaits samazinājies par 12,4 %.

Pērn no Latvijas aizbrauca gandrīz 16,7 tūkst. iedzīvotāju. Uz Eiropas Savienības valstīm 2022. gadā emigrēja 11,6 tūkst., kas bija par 39,6 % vairāk nekā gadu iepriekš. Emigrācija uz Apvienoto Karalisti 2022. gadā pieauga par 2,6 % – emigrēja 2,6 tūkst. (2021. gadā – 2,5 tūkst.). Uz Vāciju izbrauca 2,9 tūkst. iedzīvotāju (par 16,3 % vairāk nekā 2021. gadā). 71,1 % no emigrējušajiem bija Latvijas valstspiederīgie.

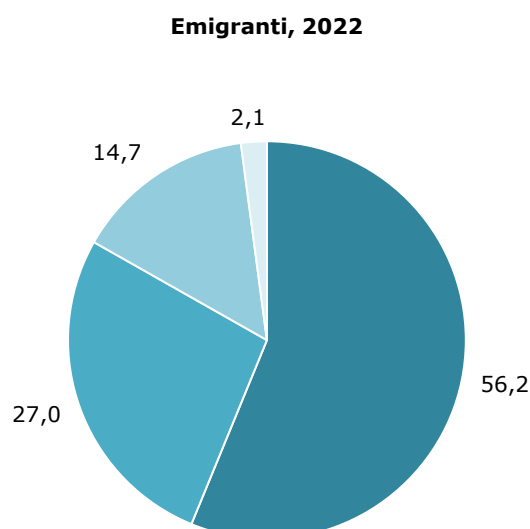
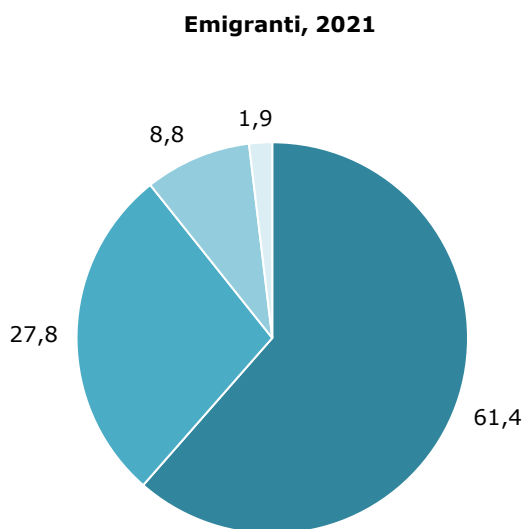
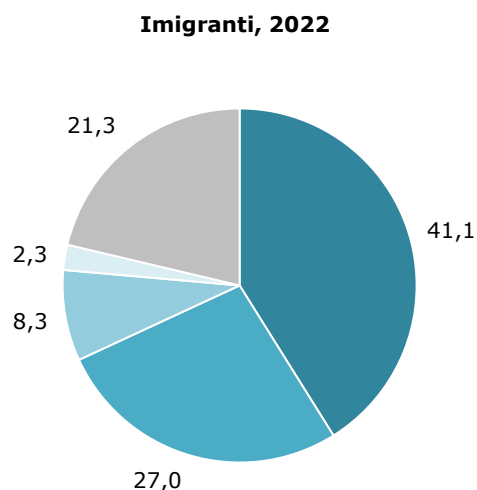
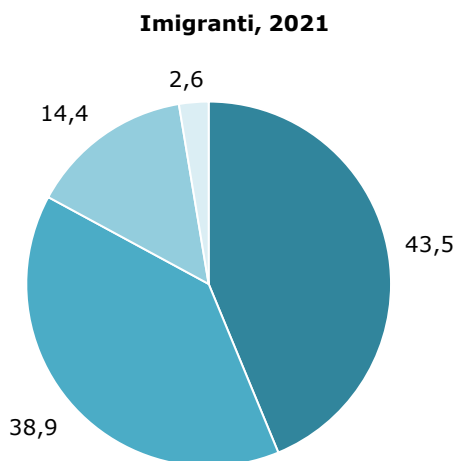
Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija pa valstu grupām 2021. un 2022. gadā
(procentos)

Vairāk nekā puse no emigrantiem ir neprecējušies, un viņu īpatsvars 2022. gadā bija 56,2 %. No imigrantiem neprecējušies bija 41,1 %.

Salīdzinot ar 2021. gadu, pērn precēto emigrantu īpatsvars ir pieaudzis par 24,6 %, bet šķirto emigrantu īpatsvars vairāk nekā divas reizes. Precēto imigrantu īpatsvars ir pieaudzis vairāk nekā divas reizes, bet šķirto – gandrīz divas reizes. Lielai daļai 2022. gada imigrantu, kas ir Ukrainas kara bēgļi, ģimenes stāvoklis nav zināms.

Starptautiskā ilgtermiņa migrācija pēc migrantu ģimenes stāvokļa 2021. un 2022. gadā (procentos)

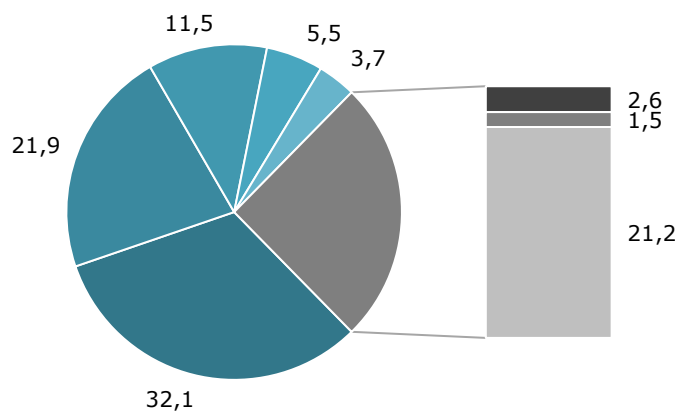
■ Neprecējušies (-šās) ■ Precējušies (-šās) ■ Šķirti (-tas) ■ Atraitņi (-nes) ■ Nav uzrādīts

📖 Oficiālās statistikas portāls [IBE050].

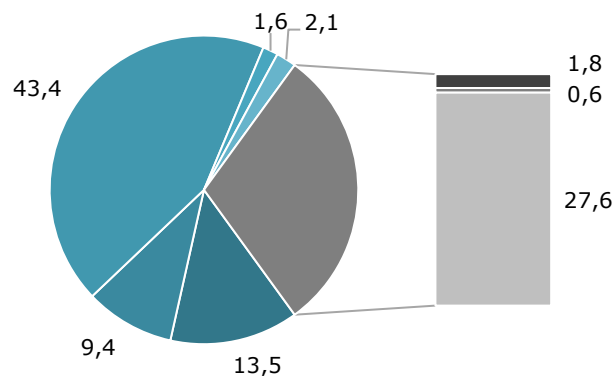
Imigrantu etnisko sadalījumu veido 16,8 tūkst. jeb 43,4 % ukraiņu, 5,2 tūkst. jeb 13,5 % latviešu un 3,7 tūkst. jeb 9,4 % krievu, savukārt no emigrantiem 6,6 tūkst. jeb 39,5 % bija latvieši, 4,5 tūkst. jeb 27,0 % – krievi. Tomēr pret attiecīgās tautības vidējo iedzīvotāju skaitu 2022. gadā latviešu emigranti veidoja 0,6 %, bet krievu emigranti – 1,0 %.

Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija pēc migrantu tautības 2021. un 2022. gadā
(procentos)

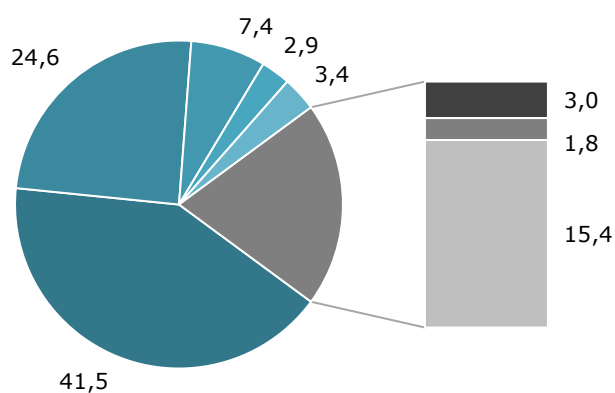
Imigranti, 2021

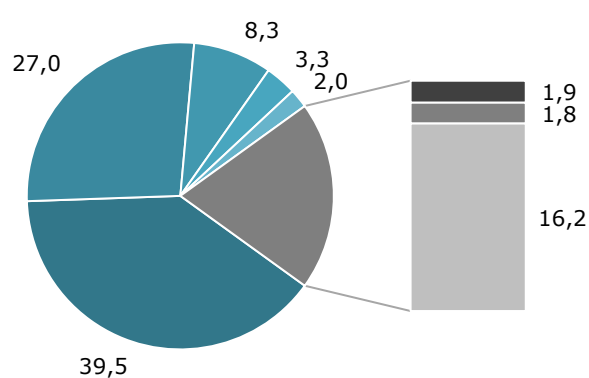
Imigranti, 2022

Emigranti, 2021

Emigranti, 2022

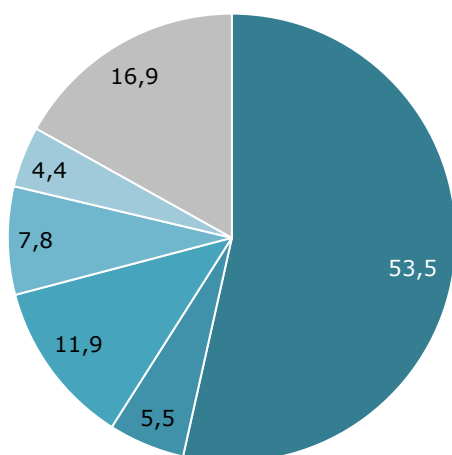
■ Latvieši ■ Krievi ■ Ukraiņi ■ Baltkrievi ■ Indieši ■ Uzbeki ■ Polji ■ Pārējās

📖 Oficiālās statistikas portāls [IBE040].

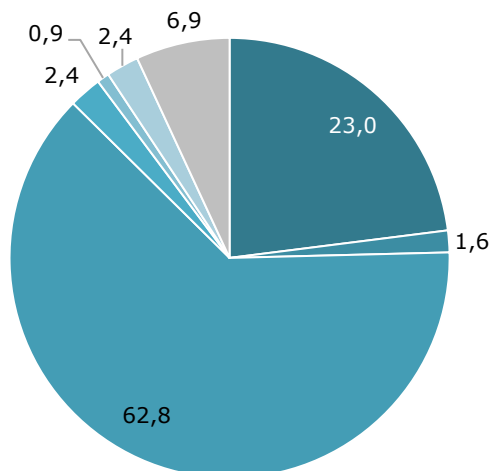
67,6 % emigrantu bija Latvijas pilsoņi, 3,5 % – Latvijas nepilsoņi, 7,2 % – Ukrainas pilsoņi, 6,4 % – Krievijas pilsoņi, 2,2 % – Indijas pilsoņi, 2,3 % – Uzbekistānas pilsoņi. Iebraukušo skaitā visvairāk bija Ukrainas kara bēgļi – 23,3 tūkstoši jeb 60,3 %, Latvijas pilsoņi bija 20,7 %, Latvijas nepilsoņi – 2,3 %, Krievijas pilsoņi – 2,4 %, Uzbekistānas pilsoņi – 2,0 %, Indijas pilsoņi – 2,4 %.

**Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija pēc migrantu valstiskās piederības
2021. un 2022. gadā
(procentos)**

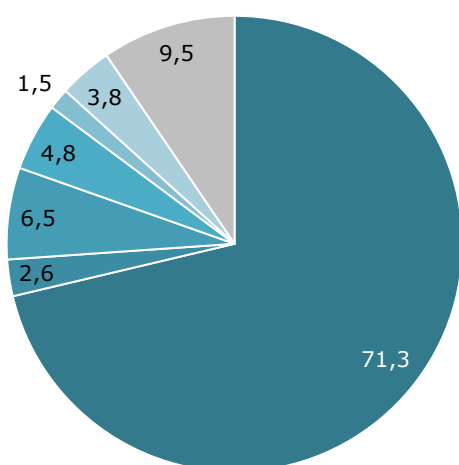
Imigranti, 2021

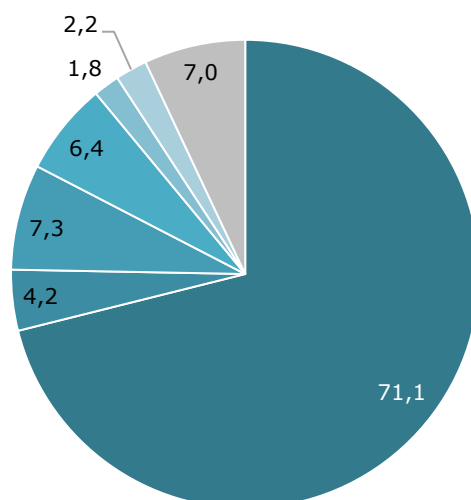
Imigranti, 2022

Emigranti, 2021

Emigranti, 2022

■ Latvijas valstspiederīgie
 ■ ES-27
 ■ Ukraina
 ■ Krievija
 ■ Baltkrievija
 ■ Indija
 ■ Citas

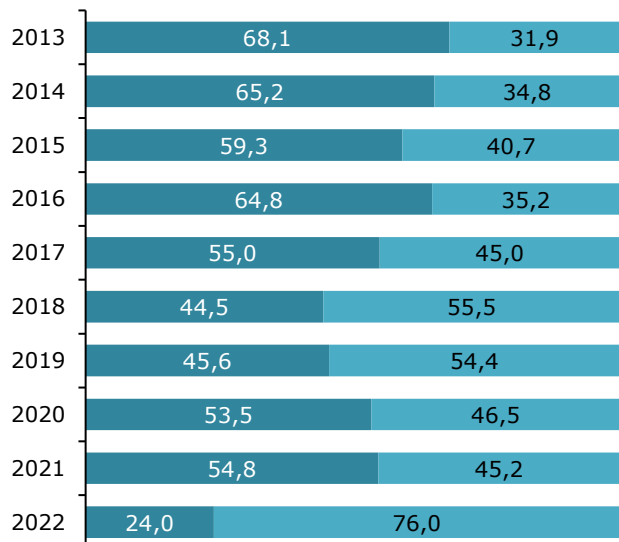
📖 Oficiālās statistikas portāls [[IBE060](#)].

2022. gada imigrācijā 9,3 tūkst. jeb 24,0 % iebrucēju bija remigranti – Latvijas pilsoņi un nepilsoņi, kā arī iedzīvotāji, kuru valstiskā piederība ir cita, bet dzimšanas valsts ir Latvija (2021. gadā – gandrīz 7 tūkst. jeb 54,8 %). Remigrantu skaits ir audzis, bet īpatsvars kopējā imigrācijā mazinājies, jo atlikušo daļu iebrucēju veido tie, kuriem ar Latviju līdz šim nebija juridisku saistību un kuru skaits ir audzis (Ukrainas bēgļu plūsmu dēļ).

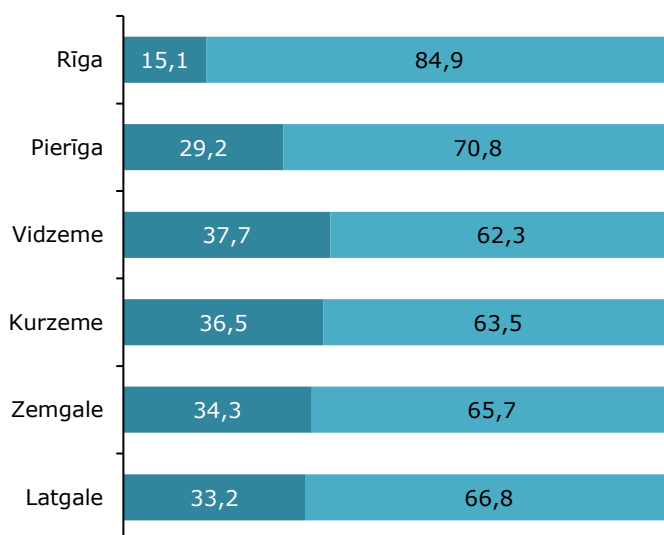
Vislielākā remigrantu grupa bija 35–44 gadu vecumā (25,1 %), 25–34 un 45–54 gadu vecumā – katrā 17,4 %, 55–64 gadu vecumā – 16,3 %. Atgriešanās pieauguma tendenci uzrāda arī gados vecāki iedzīvotāji – atbraucēju īpatsvars vecumā 65 gadi un vairāk pieaudzis no 3 % 2013. gadā līdz 10,2 % 2022. gadā. Samazinājies bērnu

remigrantu īpatsvars – 2022. gadā 10,3 % remigrantu bija vecumā 0–14 gadi, gadu iepriekš – 12,5 %. 2022. gadā visvairāk remigrantu par dzīvesvietu izvēlējās Rīgu (31,9 % no kopskaita). Kopš 2013. gada remigrantu īpatsvars reģionos būtiski nav mainījies.

Remigrantu īpatsvars starptautiskajā migrācijā (procentos)

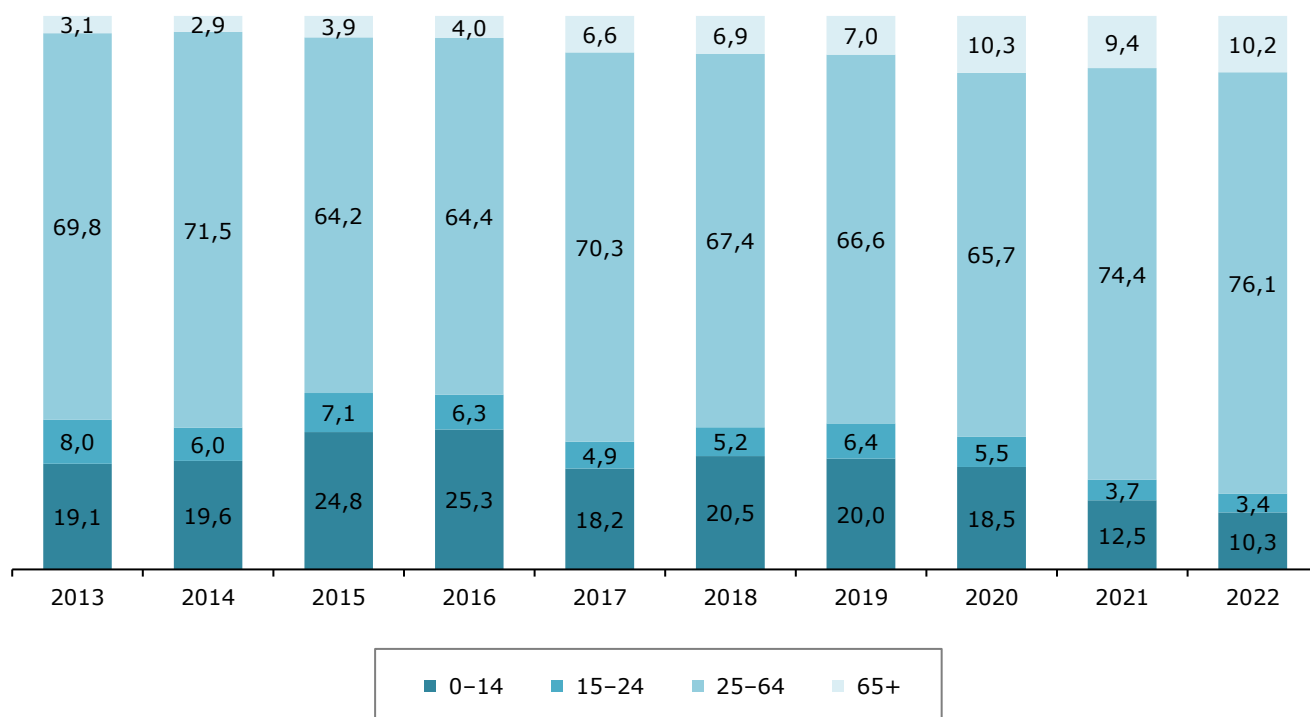
Remigrantu īpatsvars starptautiskajā imigrācijā reģionos 2022. gadā (procentos)

■ Remigranti ■ Pārējie imigranti

📖 CSP aprēķins.

Remigrantu vecuma grupas (procentos)

■ 0–14 ■ 15–24 ■ 25–64 ■ 65+

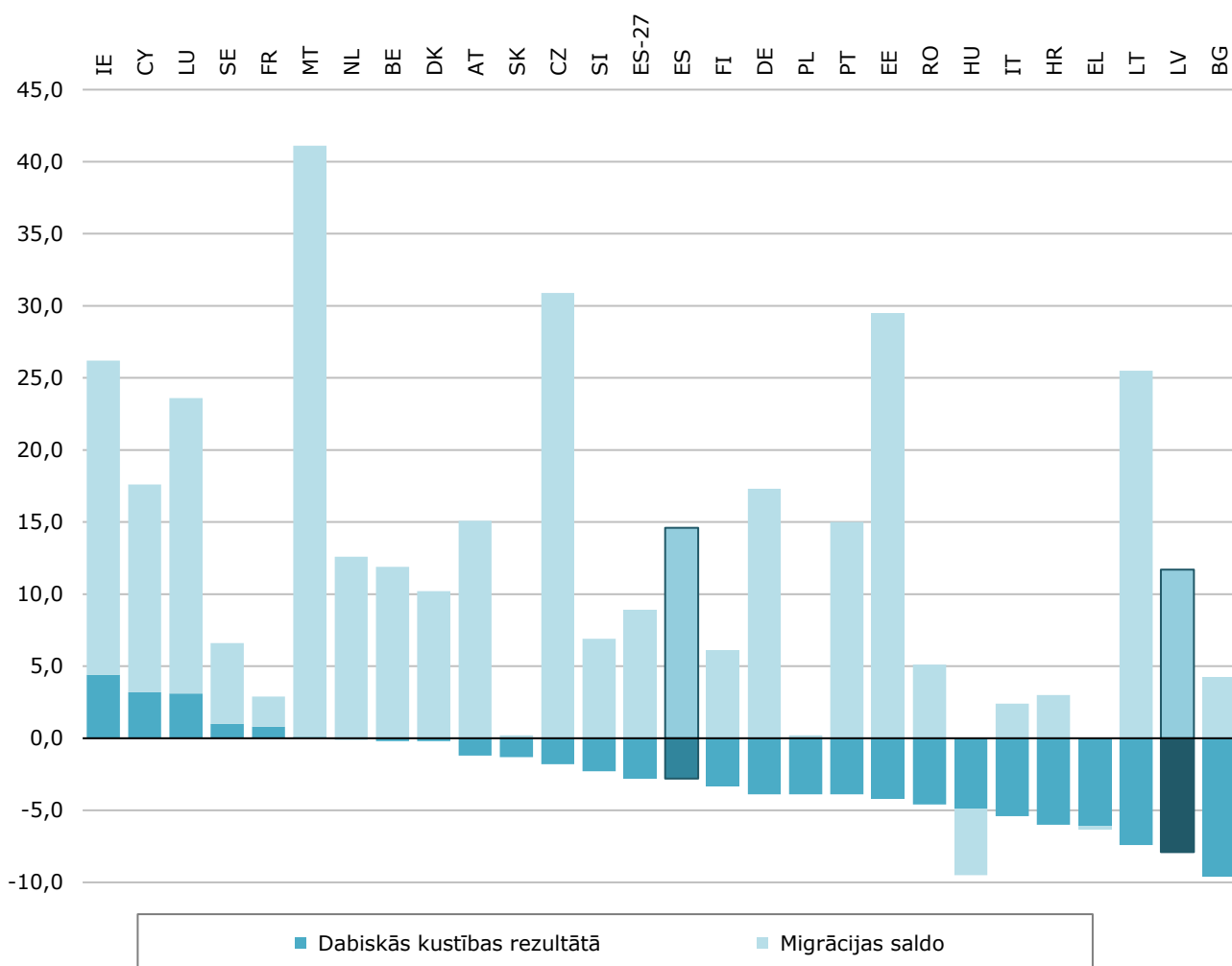
📖 Oficiālās statistikas portāls [IBR030].

6. STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI

Laika periodā no 2001. gada līdz 2023. gada sākumam ES 27 dalībvalstīs iedzīvotāju skaits pieauga par 4,5 % – no 429 miljoniem līdz 448 miljoniem iedzīvotāju. Salīdzinot ar 2001. gadu, 2023. gada sākumā augstākais iedzīvotāju skaita pieaugums bija Luksemburgā (50,5 %), Maltā, Īrijā un Kiprā (attiecīgi 38,5 %, 35,2 % un 32,0 %), bet straujākais iedzīvotāju skaita kritums novērots Bulgārijā un Latvijā (attiecīgi 20,9 % un 20,0 %).

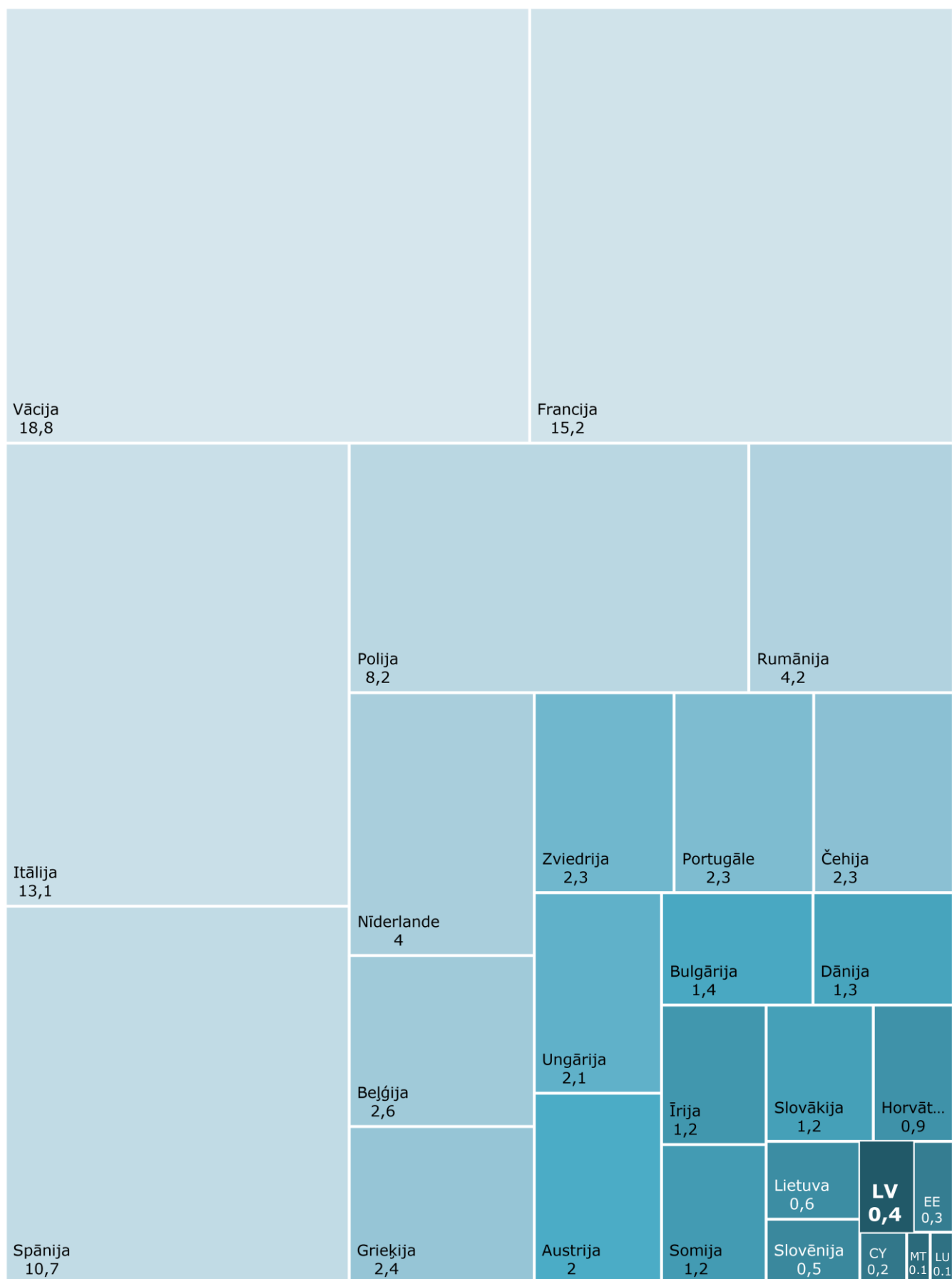
2022. gadā tendences ES mainījās galvenokārt Ukrainas kara bēgļu uzņemšanas dēļ, 2023. gada sākumā iedzīvotāju skaitam palielinoties par 1 miljonu 653 tūkstošiem jeb par 0,4 %. Pērn lielākais iedzīvotāju skaita pieaugums, salīdzinot ar 2021. gadu, bija Maltā (par 4,0 %), Čehijā (par 3,0 %), Īrijā (par 2,7 %), Igaunijā (par 2,6 %) un Luksemburgā (par 2,4 %). 2022. gadā iedzīvotāju skaits pārejās ES dalībvalstīs palielinājās līdz 1,8 %. Savukārt iedzīvotāju skaits pērn samazinājās septiņās ES dalībvalstīs, vislielākais kritums bija Bulgārijā un Polijā (attiecīgi 5,7 % un 2,4 %). Pārejās ES dalībvalstīs (Ungārija, Grieķija, Itālija, Horvātija un Slovākija) 2022. gadā iedzīvotāju skaits samazinājās mazāk nekā par 1 %.

Iedzīvotāju skaita izmaiņas un to ietekmējošie faktori ES dalībvalstīs 2022. gadā
(uz 1 000 iedzīvotāju)

Eurostat dati [DEMO_GIND], 26.07.2023.

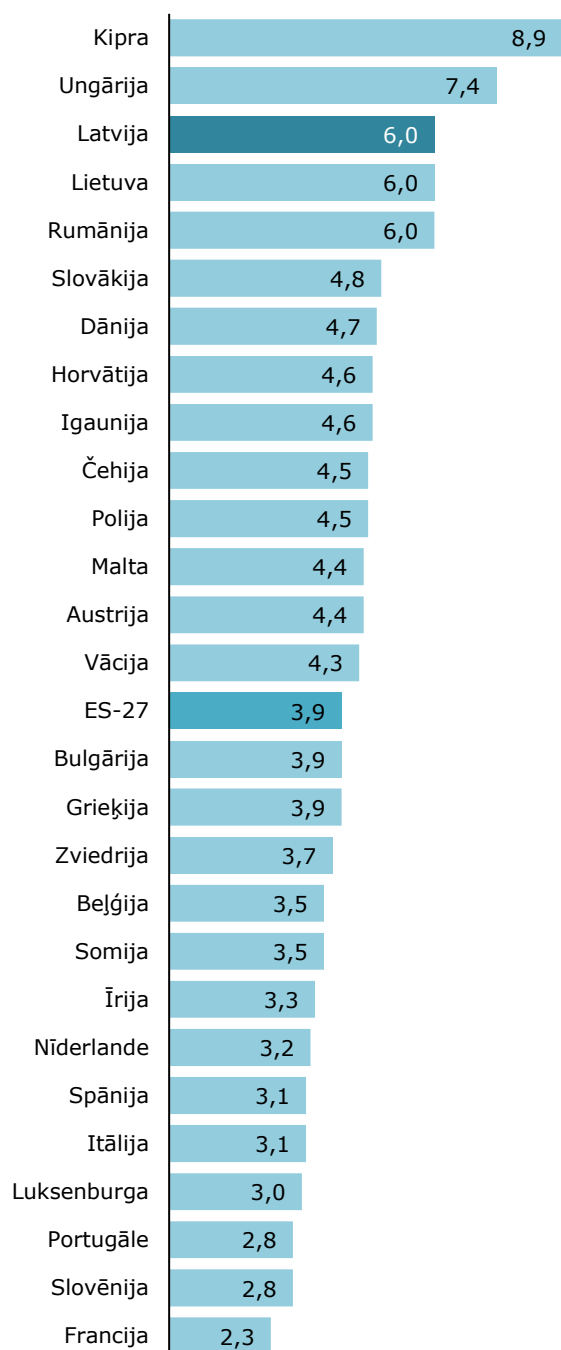
Iedzīvotāju īpatsvars ES valstīs 2023. gada sākumā
(īpatsvars ES iedzīvotāju kopskaitā, procentos)

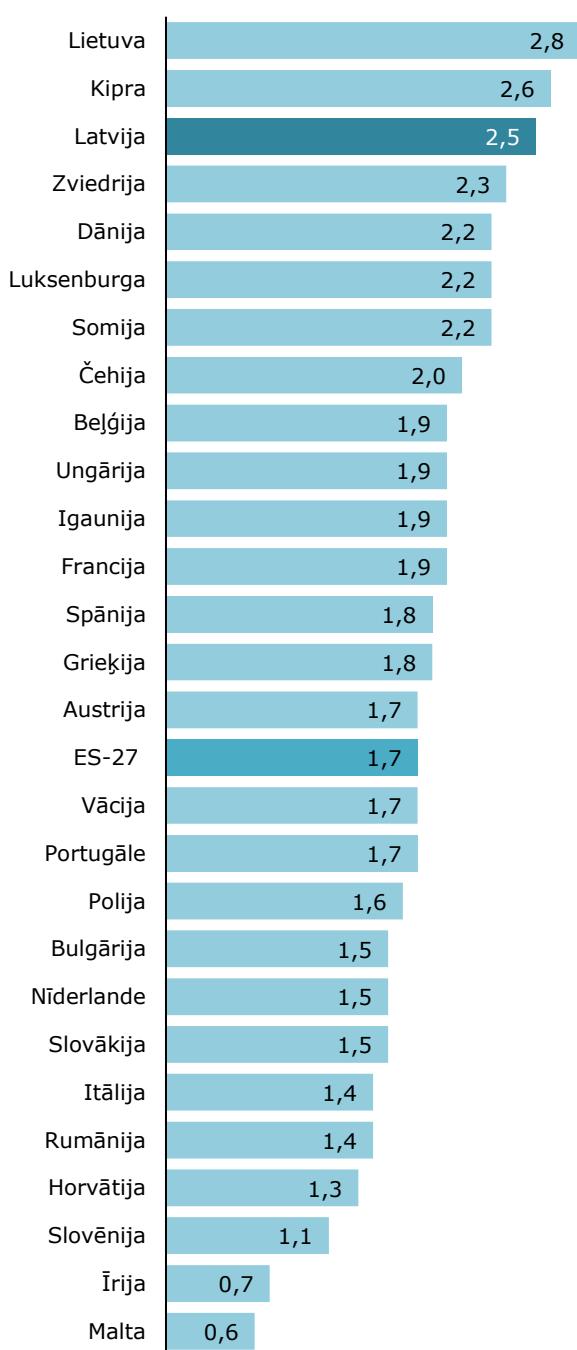
Noslēgto laulību skaits uz 1 000 iedzīvotāju Latvijā, salīdzinot ar citām ES valstīm, ir samērā augsts – 2021. gadā Latvijā noslēgtas 6,0 laulības uz 1 000 iedzīvotāju, kas ar Lietuvu un Rumāniju ierindojas trešajā vietā aiz Kipras (8,9 uz 1 000 iedzīvotāju) un Ungārijas (7,4 uz 1 000 iedzīvotāju), vismazāk – Francijā (2,3).

Arī šķirto laulību skaita ziņā uz 1 000 iedzīvotāju 2021. gadā Latvija ierindojas 3. vietā aiz Lietuvas (2,8 šķirto laulību uz 1 000 iedzīvotāju) un Kipras (2,6 uz 1 000 iedzīvotāju), viszemākais šķirto laulību skaits – Maltā (0,6 laulības uz 1 000 iedzīvotāju).

**Noslēgto laulību skaits ES dalībvalstīs
2021. gadā¹**
(uz 1 000 iedzīvotāju)

Šķirto laulību skaits ES dalībvalstīs 2021. gadā²
(uz 1 000 iedzīvotāju)

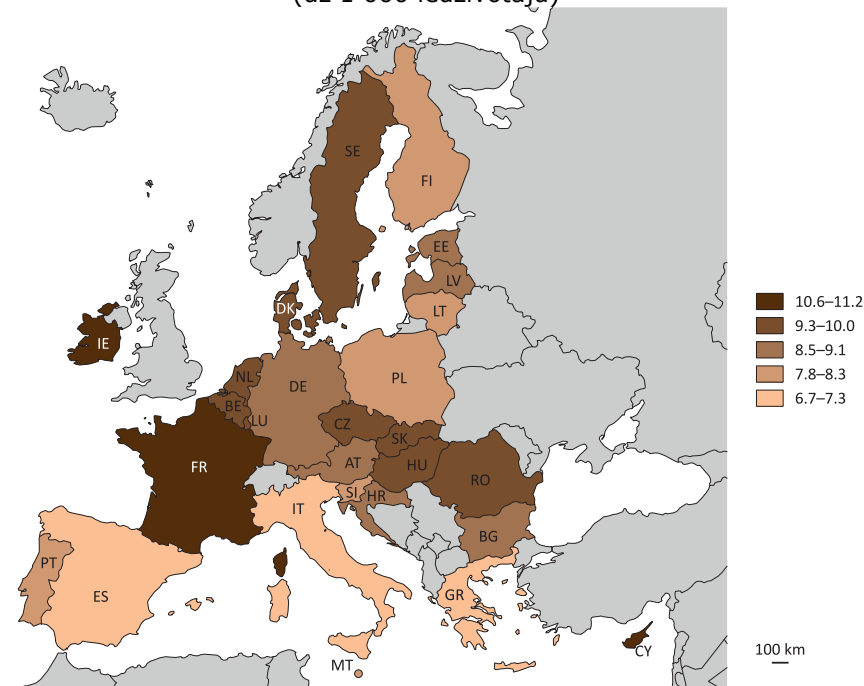
Eurostat dati [DEMO_NDIVIND un DEMO_NIND], 27.07.2023.

¹ Austrijas, Francijas un Igaunijas dati par 2020. gadu, Kipras dati par 2019. gadu.

² Austrijas un Igaunijas dati par 2020. gadu, Kipras dati par 2019. gadu, Grieķijas un Īrijas dati par 2017. gadu, Francijas dati par 2016. gadu.

2022. gadā dzimstības vispārīgais koeficients vidēji ES (8,7 dzīvi dzimušie uz 1 000 iedzīvotāju) bija nedaudz augstāks nekā Latvijā (8,5). Augstākie dzimstības rādītāji bija Īrijā (11,2) un Kiprā (11,1), zemākie – Itālijā un Spānijā (6,7 un 6,9).

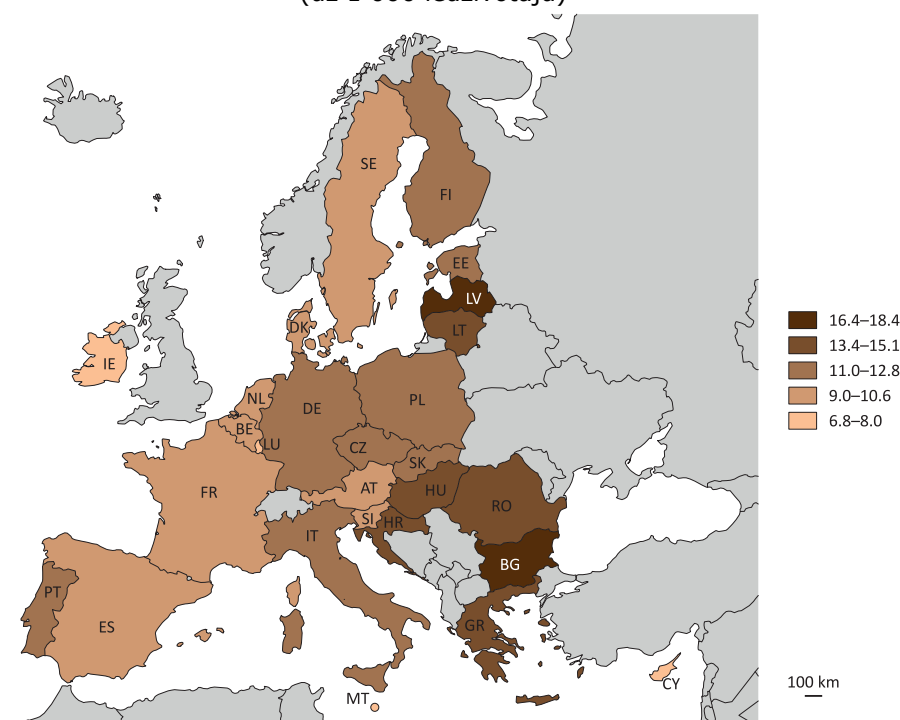
Dzimušo skaits ES dalībvalstīs 2022. gadā (uz 1 000 iedzīvotāju)

Eurostat dati [DEMO_GIND], 31.07.2023.

Salīdzinot ar gadu iepriekš, 2022. gadā gandrīz visās Eiropas valstīs ir samazinājies mirušo skaits uz 1 000 iedzīvotāju. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, lielākais samazinājums ir Bulgārijā (rādītājs samazinājās par 3,3), savukārt Rumānijā un Slovākijā attiecīgi par 3,2 un 2,5 uz 1 000 iedzīvotāju. Pārējās valstīs mirstības vispārīgais koeficients samazinājās par 2,0 uz 1 000 iedzīvotāju, salīdzinot ar gadu iepriekš. Savukārt mirušo skaits uz 1 000 iedzīvotāju, salīdzinot ar gadu iepriekš, visvairāk palielinājās Somijā (par 2,0), mazāk par 1,0 uz 1 000 iedzīvotāju mirušo skaits palielinājās Vācijā, Beļģijā, Dānijā, Itālijā, Zviedrijā un Īrijā.

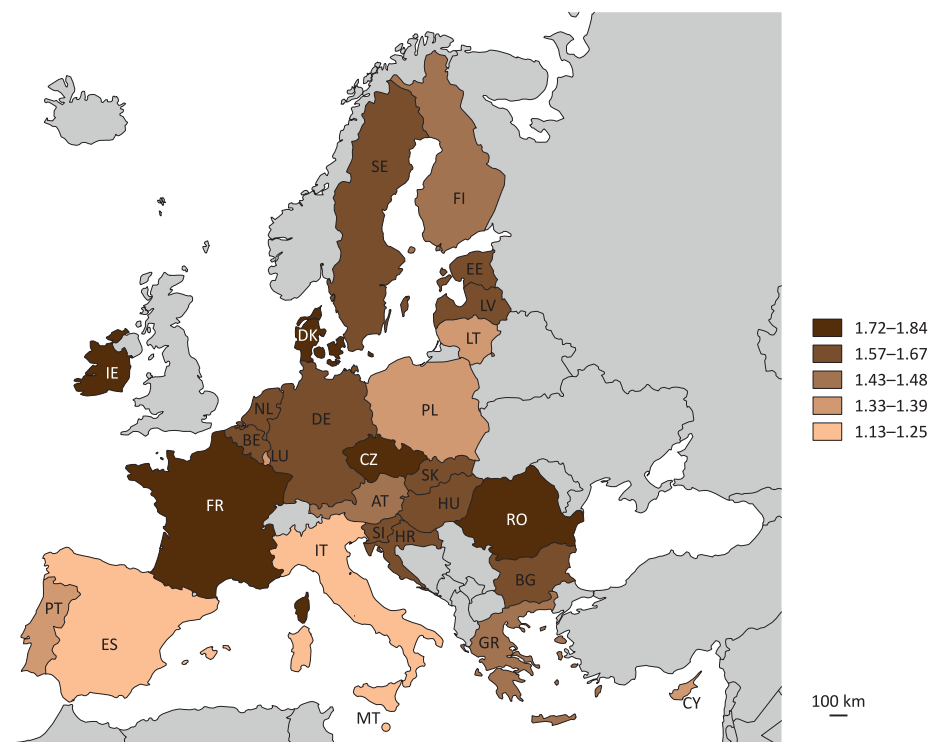
Mirušo skaits ES dalībvalstīs 2022. gadā (uz 1 000 iedzīvotāju)

Eurostat dati [DEMO_GIND], 31.07.2023.

2021. gadā ES summārā dzimstības koeficienta vidējā vērtība bija 1,53, kas nav pietiekami, lai notiktu paaudžu nomaīņa (vispāratzīts summārā koeficienta lielums paaudžu nomaīņai ir 2,1). Salīdzinot ar 2001. gadu, kad rādītāja vērtība bija 1,43, tas ir pieaudzis.

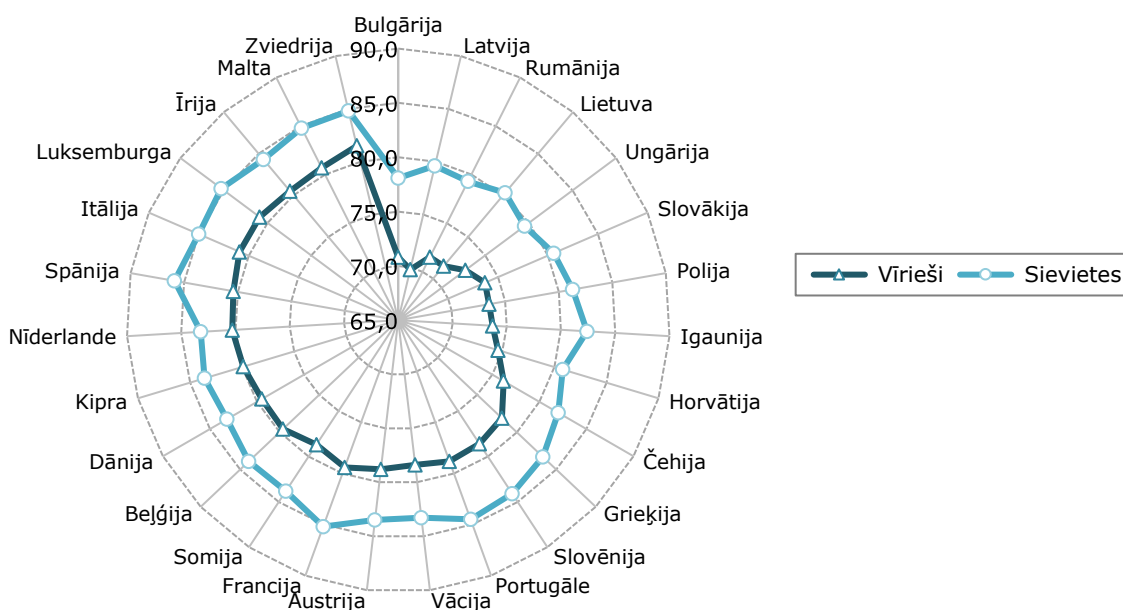
Summārais dzimstības koeficients ES dalībvalstīs 2021. gadā

Eurostat dati [DEMO_FIND], 20.07.2023.

Vīriešu paredzamais mūža ilgums 2022. gadā Latvijā (69,8 gadi) un Bulgārijā (70,8 gadi) bija zemākie ES (78,0 gadi). Zemi rādītāji bija arī Lietuvā un Rumānijā (abās 71,5 gadi). Igaunijā šis rādītājs bija 73,7 gadi. Arī sievietēm mūža ilguma rādītāji gan Latvijā, gan Lietuvā ir vieni no zemākajiem – Latvijā 79,6 gadi, Lietuvā 80,3 gadi (Igaunijā – 82,4). Vēl īsāks paredzamais mūža ilgums sievietēm bija tikai Bulgārijā (78,1), Rumānijā (79,3) un Ungārijā (79,5). Vislielākais paredzamais mūža ilgums vīriešiem 2022. gadā bija Zviedrijā (81,5), bet sievietēm – Spānijā (85,9).

Sieviešu un vīriešu paredzamais mūža ilgums ES dalībvalstīs 2022. gadā¹ (gados)

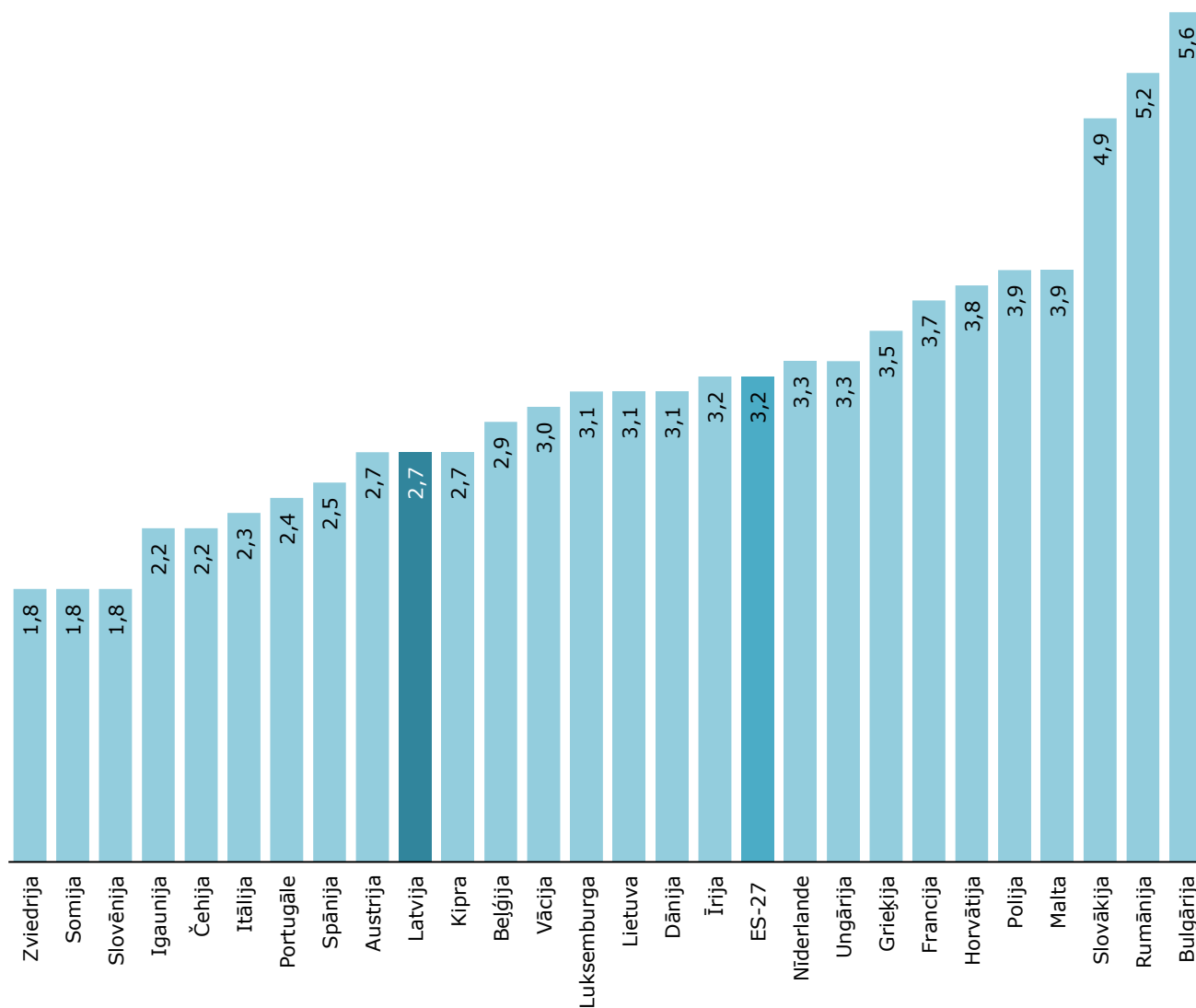

Eurostat dati [DEMO_MLEXPEC], 08.09.2023.

¹ Īrijas un Vācijas dati par 2021. gadu.

Pēdējo 50 gadu laikā zīdaiņu mirstības koeficients Eiropas valstīs ir samazinājies vidēji 8 reizes – 1967. gadā visaugstākais tas bija Portugālē (59,2 miruši zīdaiņi uz 1 000 dzīvi dzimušo), zemākais – Zviedrijā (12,9), 2021. gadā visaugstākais bija Bulgārijā (5,6), Rumānijā (5,2) un Slovākijā (4,9), bet viszemākais – Slovēnijā, Somijā un Zviedrijā (visās 1,8). Salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, Latvijas rādītājs šajā laika posmā ir mainījies no 17,3 līdz 2,7 mirušiem zīdaiņiem uz 1 000 dzīvi dzimušo.

Mirušo zīdaiņu skaits ES dalībvalstīs 2021. gadā
(uz 1 000 dzīvi dzimušo)

Eurostat dati [DEMO_MINFIND], 31.07.2023.

METODOLOĢISKI PASKAIDROJUMI

Sākotnējo demogrāfisko datu iegūšanas avoti ir:

- ♦ civilstāvokļa aktu reģistri, kas tiek sagatavoti pilsētu un novadu dzimtsarakstu nodaļās un ievadīti Civilstāvokļa aktu reģistrācijas informācijas sistēmā (CARIS);
- ♦ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Fizisko personu reģistrs – informācija par iedzīvotāju skaitu, vecumsastāvu, tautību, valstisko piederību, migrāciju u.c.;
- ♦ Slimību profilakses un kontroles centra dati par nāves cēloni;
- ♦ Valsts zemes dienesta dati par dzīvesvietu;
- ♦ citi administratīvo datu avoti.

Informācijas iegūšanas metode ir pilns apsekojums. Tas nozīmē, ka demogrāfisko datu iegūšanā netiek izmantota izlases metode. Datu vākšana pilna apsekojuma formā ļauj iegūtus datus publicēt par katru valsts administratīvo teritoriju, kas nav iespējams, ja datu iegūšanai tiek lietota izlases metode.

Iedzīvotāju skaita un starptautiskās ilgtermiņa migrācijas aprēķins (sākot ar 2012. gadu) – CSP ir izstrādājusi metodi iedzīvotāju skaita aprēķinam, kas balstās uz statistisko klasifikāciju. Statistiskās klasifikācijas mērķis ir sadalīt Latvijas Fizisko personu reģistrā reģistrētos iedzīvotājus divās klasēs (grupās) – faktiski dzīvo Latvijā (Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji) vai faktiski dzīvo ārzemēs. Statistiskās klasifikācijas modelis ir izveidots, izmantojot loģistiskās regresijas analīzi. Katram Latvijā reģistrētam iedzīvotājam ir novērtēts faktiskais dzīvesvietas statuss gada sākumā. Veicot novērtējumu, tiek analizēts plašs administratīvo datu klāsts personu līmenī, kā arī citu valstu dati par starptautisko ilgtermiņa imigrāciju no Latvijas. Sagatavotās statistikas kvalitāte tiek vērtēta, izmantojot CSP organizēto apsekojumu datus, pašvaldību apkopoto informāciju par izsniegtajiem pabalstiem, kā arī citus datus personu līmenī. Analīzei tiek izmantoti CSP pieejamo administratīvo reģistru individuālie dati, sākot ar 2010. gadu. Detalizēts metodoloģijas apraksts ir pieejams oficiālās statistikas portālā stat.gov.lv sadaļā "Aprakstošie metadati".

Starptautiskās ilgtermiņa migrācijas plūsmas novērtētas, izmantojot citu valstu statistiku par imigrantiem no Latvijas (spoguļstatistika), reģistrētās migrācijas tendences, kā arī 2011. gada tautas skaitīšanas apkopoto informāciju par migrāciju. Detalizēti starptautiskās ilgtermiņa migrācijas plūsmas novērtētas, izmantojot iedzīvotāju skaita aprēķina modeli.

Iedzīvotāju skaits pēc reģistrētās dzīvesvietas. CSP kopš 2021. gada vairs nepublicē datus par faktisko dzīvesvietu, kas iegūta aprēķina rezultātā, izmantojot 2011. gada tautas skaitīšanas datus. Pārejot uz tikai reģistros balstītu datu apkopošanas pieeju, dati publicēti tikai pēc reģistrētās dzīvesvietas, kas noteikta, ņemot vērā personas deklarēto adresi PMLP Fizisko personu reģistrā, kā arī citos administratīvajos datos pieejamo informāciju par personām institucionālajās mājāsaimniecībās un veicot deklarētās adreses korekcijas noteiktām iedzīvotāju grupām (bērniem, kas deklarēti adresē bez vecākiem; precētām mātēm vai tēviem, kas deklarēti tikai kopā ar bērniem; personām bez adreses koda).

Atkārtota laulība – atkārtota stāšanās laulībā pēc šķiršanās vai pēc iepriekšējās laulības partnera nāves.

Dzimstības vecumkoeficients – vidējais dzimstības līmenis sievietēm konkrētā vecumā. Koeficients tiek aprēķināts, attiecinot gada laikā dzimušo bērnu skaitu sievietēm attiecīgajā vecuma grupā pret gada vidējo šīs pašas vecuma grupas sieviešu skaitu. Aprēķinot speciālo dzimstības koeficientu vecuma grupai līdz 19 gadiem, saucējā tiek ņemts gada vidējais sieviešu skaits 15–19 gadu vecumā. Aprēķinot dzimstības koeficientu vecuma grupai 15–49 gadi, dzimušo bērnu skaitā ir iekļauti bērni, kuri dzimuši sievietēm līdz 14 gadiem, kā arī 50 gadu vecumā un vecākām. Parasti aprēķina uz 1 000 sieviešu.

Dzimšanas secība – jaundzimušā bērna kārtas skaitlis attiecībā pret visiem iepriekšējiem mātei dzīvi dzimušajiem bērniem; tas ir, iepriekšējais dzīvi dzimušo bērnu skaits plus jaundzimušais.

Dzimšanas vai miršanas vieta – noteikta administratīvā teritorija (reģions, republikas pilsēta vai novads), kas ir/bija personas dzīvesvieta attiecīgi tās dzimšanas vai miršanas brīdī.

Dzīvi dzimušais – auglis, kurš ir atdalīts no mātes organisma un ir parādījis dzīvības pazīmes. Latvijā kopš 1991. gada tiek lietota dzīvi dzimušā definīcija, kas atbilst Pasaules Veselības Organizācijas rekomendācijām.

Emigrants (ilgtermiņa) – persona, kura izbrauc uz citu valsti (starptautiskais emigrants) vai uz citu Latvijas administratīvo teritoriju pastāvīgās dzīvesvietas maiņas nolūkā vai vismaz uz vienu gadu.

Ģimenes stāvoklis – personas individuālais statuss attiecībā pret ģimeni atbilstoši valsts normatīvajiem aktiem. Parasti tiek lietotas četras standartkategorijas: neprecējies (-usies), precējies (-usies), šķirts (-a), atraitnis (-e). Demogrāfiskajā statistikā iedzīvotāju klasifikācija pēc ģimenes stāvokļa tiek veikta pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem.

Iedzīvotāju dabiskais pieaugums – starpība starp noteiktā laika periodā dzimušo un mirušo skaitu.

Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācija – iedzīvotāju pārvietošanās no vienas administratīvās teritorijas uz citu pastāvīgās dzīvesvietas maiņas nolūkā vai vismaz uz vienu gadu. Migrāciju iedala ārējā (starptautiskajā) un iekšējā (Latvijas ietvaros). Migrācija pilsētu un novadu griezumā ietver arī pārvietošanos valsts robežās starp dažādām administratīvajām teritorijām. Taču, ja persona maina dzīvesvietu vienas pilsētas vai novada robežās, tā atbilstoši starptautisko organizāciju rekomendācijām migrācijas statistikā netiek uzskaitīta.

Iedzīvotāju skaita izmaiņas – starpība starp iedzīvotāju skaitu perioda beigās un sākumā. Izmaiņas ir vienādas ar algebrisko summu starp dabisko pieaugumu un migrācijas saldo (iekļaujot korekcijas). Izmaiņas ir ar mīnus zīmi, ja abi šie komponenti ir ar mīnus zīmi, vai kad viens ir ar mīnus zīmi un tā absolūtā vērtība ir lielāka nekā otram.

Imigrants (ilgtermiņa) – persona, kura ierodas dotajā administratīvajā teritorijā no citas valsts (starptautiskais imigrants) vai no citas Latvijas administratīvās teritorijas, lai apmestos uz pastāvīgu dzīvi vai vismaz uz vienu gadu.

Migrācijas saldo (ilgtermiņa) – starpība starp konkrētajā administratīvajā teritorijā uz pastāvīgu dzīvi ieradušos un no tās uz citām pastāvīgās dzīves vietām izbraukušo iedzīvotāju skaitu noteiktā laika periodā.

Migrants (ilgtermiņa) – persona, kura maina pastāvīgo dzīves vietu no vienas administratīvās teritorijas (valsts) uz citu. Saskaņā ar ANO Rekomendācijām un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 862/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību par ilgtermiņa starptautiskajiem migrantiem statistikā tiek uzskatītas personas, kuras ierodas valstī, lai paliktu te uz pastāvīgu dzīvi vai uz laiku, kas vienāds vai ilgāks par vienu gadu, kā arī personas, kas izbrauc no vienas valsts uz citu valsti ar nolūku uzturēties tur pastāvīgi vai vienu gadu un ilgāk. Šis uzturēšanās ilguma kritērijs ļauj nošķirt ilgtermiņa migrantus no citām valsts robežu šķērsojošajām personu grupām – tūristiem, ekskursantiem, īstermiņa migrantiem.

Nāves cēlonis – slimība, patoloģisks stāvoklis vai trauma, kas ir izraisījusi nāvi vai veicinājusi to, kā arī nelaimes gadījums vai vardarbības akts, kura rezultātā iestājusies nāve. Sākot ar 1996. gadu, Latvijā iedzīvotāju mirstības cēloņu statistikā tiek lietota Pasaules Veselības Organizācijas izstrādātās Starptautiskās statistiskās slimību un veselības problēmu klasifikācijas 10. redakcija (SSK - 10).

Nepilsonis (Latvijas) – persona, kurai saskaņā ar likumu „Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības” ir tiesības uz Latvijas Republikas izdotu nepilsoņa pasi. Pēc 2020. gada 1. janvāra izbeigta nepilsoņa statusa piešķiršana bērniem.

Noslēgtās laulības – ietver laulības, kas noslēgtas gan pilsētu, novadu un pagastu dzimtsarakstu iestādēs, gan to konfesiju un draudžu baznīcās, kam atbilstoši Latvijas Republikas Civillikumam dotas tādas tiesības.

Pastāvīgie iedzīvotāji – iedzīvotāji, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir attiecīgā administratīvā teritorija. Iedzīvotāju iedalījums pilsētu un lauku iedzīvotājos tiek veidots pēc dzīvesvietas. Pilsētu iedzīvotāji ir personas, kuras dzīvo pilsētās, t.i., apdzīvotajās vietās, kur ir ne mazāk kā 2 000 pastāvīgo iedzīvotāju. Tiek pieļauts, ka atsevišķās vēsturiski izveidojušās pilsētās iedzīvotāju skaits var būt arī mazāks nekā 2 000 cilvēku. Pilsētas statusu piešķir un atceļ Saeima ar likumu. Visi pārējie ir lauku iedzīvotāji.

Pastāvīgā dzīvesvieta – vieta, kurā persona parasti pavada dienas atpūtas daļu, neņemot vērā īslaicīgu prombūtni. Par konkrētas teritorijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem uzskata personas, kuras pastāvīgajā dzīvesvietā ir dzīvojušas nepārtraukti vismaz 12 mēnešus vai ieradušās 12 mēnešu laikā pirms pārskata perioda ar nodomu tajā pavadīt vismaz vienu gadu. Lai šo informāciju iegūtu, tiek izmantota reģistros pieejamā informācija par reģistrēto dzīvesvietu.

Pastāvīgo iedzīvotāju darbības vecuma grupas – līdz darbības vecumam, darbības vecumā un virs darbības vecuma – tiek noteiktas atbilstoši attiecīgo gadu Latvijas likumdošanā noteiktajam darbības un pensijas vecumam. Darbības vecums, kas lietots iedzīvotāju vecuma struktūras tabulās 2021. gada 1. janvārī bija 15–63 gadi, savukārt pensijas vecums – 64 un vairāk gadi.

Pilsonis – persona, kura politiski un tiesiski ir piederīga noteiktai valstij.

Reģioni – statistiskie reģioni. Latvijā seši statistiskie reģioni tika izveidoti, balstoties uz 2003. gada 26. maija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr.1059/2003 par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi ietvertajiem pamatprincipiem.

Summārais dzimstības koeficients – vidējais bērnu skaits, kas varētu piedzimt vienai sievietei viņas dzīves laikā, ja dzimstība katrā vecumā saglabātos apskatāmā perioda līmenī. Summārais dzimstības koeficients tiek aprēķināts, summējot (viengadīgos vai 5 gadu) dzimstības vecumkoeficientus.

Šķirtās laulības – laulība tiek uzskatīta par šķirtu, ja par to ir likumīgā spēkā stājies tiesas lēmums. Sākot ar 2011. gada 1. februāri, laulības šķiršanu var veikt arī zvērināts notārs.

Ukrainas kara bēgļi – personas, kuru dzīvesvieta ir deklarēta Latvijā un personai uzturēšanās atļaujas garums ir vismaz 11 mēneši, kā arī to valstiskā piederība ir Latvijas pagaidu aizsardzība.

Valstiskā piederība (pilsonība) – personas tiesiskā piederība pie noteiktas valsts.

Vecums – iedzīvotāju nodzīvoto gadu skaits; parasti to uzskaita pilnos gados, zīdaiņiem – pilnos mēnešos, bet tiem, kuri jaunāki par 1 mēnesi – dienās.

Vidējais paredzamais mūža ilgums noteikta vecuma iedzīvotājiem – gadu skaits, kādu vidēji nodzīvotu attiecīgu vecumu sasniegušās personas, ja viņu turpmākās dzīves laikā mirstība katrā vecumā saglabātos aprēķina gada līmenī.

Vidējais vecums – tiek aprēķināts kā vidējais svērtais vecums no pilnā vecuma, vecuma reizinājumam ar notikumu skaitu pieskaitot 0,5 (pusgadu). Vidējais vecums par periodu līdz 1999. gadam tiek aprēķināts kā vidējais svērtais vecums no sasniegtā vecuma (kalendārā gada metode), to reizinot ar notikumu skaitu.

Vidējais šķirtās laulības ilgums – vidējais laulības ilgums gados līdz laulības šķiršanai. To aprēķina, laulības ilgumu gados reizinot ar šķirto laulību skaitu, rezultātu summējot un dalot ar kopējo šķirto laulību skaitu.

Zīdāinis – bērns, kurš vēl nav sasniedzis viena gada vecumu.

Zīdaiņu mirstība – dzīvi dzimušo bērnu mirstība pirmajā dzīves gadā.

Nosacītie apzīmējumi	
X	Tabulas rindas un ailes krustpunktā esošās rūtiņas aizpildīšana loģiski nav iespējama

Eiropas Savienības valstu kodi kartēs un diagrammās:

AT	Austrija	LT	Lietuva
BE	Beļģija	LU	Luksemburga
BG	Bulgārija	MT	Malta
CZ	Čehija	NL	Nīderlande
DK	Dānija	PL	Polija
FR	Francija	PT	Portugāle
GR	Grieķija	RO	Rumānija
HR	Horvātija	SK	Slovākija
EE	Igaunija	SI	Slovēnija
ES-27	Eiropas Savienība	FI	Somija
IT	Itālija	ES	Spānija
IE	Īrija	HU	Ungārija
CY	Kipra	DE	Vācija
LV	Latvija	SE	Zviedrija

Valstu grupas un to valstis:

ES-27 – no 2020. gada ietver šādas valstis: Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija, Zviedrija.

ES kandidātvalstis – Albānija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Moldova, Serbija, Turcija, Ukraina, Ziemeļmaķedonija.

EBTA – Eiropas brīvās tirdzniecības asociācijas locekles ir Islande, Lihtenšteina, Norvēģija, Šveice.